

Ianuarie-Februarie-
Martie 2007
Nr. 1,2,3 (75,76,77),
28 pag.

În acest număr:

- 1 „Miorița” de la BNRM
- 2 Premiu pentru poezie
Încă o dată despre
reforma culturii
- 3 Din agenda de lucru a
CBN
- 4 „Numele lui va trăi în-
tre neamuri” (Mitropo-
litul Gavriil Bănulescu-
Bodoni - 260 de ani de la
naștere)
- 5 Eminescu la 157 de ani
- 7 Codul de etică IFLA
pentru membrii Con-
siliului de conducere
- 8 Vedere cu Alexandru
cel Bun
- 10 Iurie Colesnic în rolul
lui Noe
- 15 Nobilimea Moldovei
- 16 Politica bibliotecilor
privind folosirea te-
lefoanelor mobile
- 17 Mircea Snegur
memorialist
- 19 De 8 Martie
- 21 Multimedia
- 23 Despre prăbușirea
Americii
- 24 Știri IT
- 25 Cunoștere
- 26 Divertis.net

GAZETA

bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al
Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

„Miorița” de la BNRM

Pe când telejurnaliștii, oamenii de cultură și politicienii de peste Prut inițiau, la Sibiu, orașul desemnat de UE capitală culturală a Europei, o emisiune cu genericul „Miorița în Europa”, la noi la BNRM se anunța o revenire la ședințele bune și de bonton ale cenaclului literar „Miorița” ctitorit în secolul trecut de Mihai Cimpoi. Inițiativa de peste Prut făcea să mă îngrijorez vizavi de sortii de actualitate ai evenimentului cultural de la Chișinău. Pentru că ce-o fi însemnând, reflectam eu, sintagma „Miorița în Europa”? Oare nu cumva se așteaptă un pandant al atmosferei din piesele cu Chirița ale lui Vasile Alecsandri? Că postmodernii sunt puși pe revizuire și pe contrapunerii care pot fi numite, uneori, cu cuvântul curajos care este titlul controversatului prim roman al lui Mihai Vakulovski. La Sibiu, cu toată străduința protagoniștilor (intelectuali profunzi ca Gabriel Liiceanu, Andrei Pleșu, Cristian Tudor Popescu), discuția a cam luat-o razna, iar profunzimea filosofică la care ar fi putut ajunge tema aleasă (numai analiza comparată a spiritului mioritic și a spiritului european câte dezvăluiri profunde, chiar utile în vederea alegerii tacticii de comportament a românilor în contextul în care aceștia s-au pomenit după adevare, ar fi generat; dar și a problemei conservării și promovării identității naționale în arealul UE și alte aspecte care au rămas uitate în umbra unor subiecte minore și efemere) a cam fost lipsă.

În schimb la Chișinău, la BNRM, a ieșit o „Miorița” cum de mult n-a mai fost. A fost remarcată, în primul rând, prezența academicianului Mihai Cimpoi, care nu s-a arătat la cenaclul său niște ani buni. Tema ședinței clubului a fost una venerabilă, căci se referea la viața și creația a trei poeți care au avut o contribuție substanțială la emanciparea estetică a poeziei din Moldova în perioada totalitarismului: Petru Zadnipru, Victor Teleucă și Ion Vatamanu. Vorbitorii au împletit opiniile și aserțiunile lor cu amintiri despre felul de a fi al poezilor aceștia pe care i-au cunoscut și au fost cu ei buni prieteni. Vasile Vasilache, în stilul său „childuitor” (calificativul îi aparține) a înșiruit povestea colaborării sale cu mai vârstnicul Petru Zadnipru la ziarul „Cultura Moldovei” și de profeția pe care poetul a făcut-o vizavi de drumul împlinit al viitorului mare prozator Vasilache. Desigur, povestea aceasta nu și-a lepădat haina ironică, glumeată și pătărănoasă a autorului poveștii cu cocoșul roșu. Mihai Cimpoi a făcut o prezentare laconică și plastică, în stilul călinescian la care a aderat din tinerețe, a specificului creației fiecăruia dintre cei trei poeți: Zadnipru cultiva o poezie pivotată pe împletirea înțelepciunii cu imaginația, Victor Teleucă este primul filosof în poezia noastră, un filosof autor de eseuri memorabile, iar Ion Vatamanu a revoluționat poezia de la noi, introducând pentru prima dată versul alb, ritmurile whitmaniene și deschizând drum nou intelectualismului în poezie. Nicolae Dabija, în stilul său oratoric inconfundabil, a recitat bucăți de poezii din poezii de până la emanciparea estetică (mai ales din Bucov, Cruciuc ș.a.), apoi strofe din creația celor trei poeți omagiați, făcându-se astfel simțită aproape fizic (ca să-l parafrazăm pe Borges) frumusețea poeziei lor în raport cu poezia banală de până la ei. Nina Josu, Ion Hadârcă și mulți alți vorbitori au fost plini de inspirație în alocuțiunile lor, vorbind cu inima despre poezii care au ctitorit o nouă poezie la noi, o poezie adevărată.

Moderatorul Andrei Vartic a fost însuflețit cum de mult nu l-am văzut, iar vibrația lui s-a transmis întregului auditoriu.

Ședința clubului „Miorița” a avut loc pe 13 februarie, dar numărul acesta s-a dovedit a fi o dată în plus norocos. A fost un eveniment cultural remarcabil, iar participanții vorbeau despre o renaștere a celebrei „Miorițe” de la BNRM. Să fie într-un ceas bun.

Alexe Rău

Premiu pentru poezie

În cadrul Anului Literar 2006 scriitorului Alexe Rău i s-a decernat Premiul juriului Uniunii Scriitorilor din Moldova la compartimentul Poezie pentru volumul "Absența e mai mare ca prezența".

Cititorii și editorii "Gazetei bibliotecarului" îl felicită călduros și îi urează multă sănătate, multe cărți și inspirație nesecată.

Acvariu

*În acvariul sferic
din odaia mea
viața peștilor
are un singur sens -
acela de a bucura
ochiul stăpânului*

*Dar Stăpânul din mine
se face pește
de cum ies și privesc
cupola Cerului
care nu e decât o jumătate
dintr-o sferă albastră -
dintr-un acvariu uriaș -
în care
viața noastră
are un singur sens -
acela de a tot căuta
ochiul
pentru plăcerea căruia
am fost făcuți*

*Din care parte ne privești, Stăpâne?
De unde ne urmărești?*

Mihai Cimpoi în limba engleză

Volumul de stănte critice "Secolul Bacovia" al renumitului exeget Mihai Cimpoi a fost salutat chiar și de adversarii săi, pentru că într-adevăr, este, credem noi, cea mai bună carte a acestui autor până acum și cea mai bună exegeză din literatura noastră din toate timpurile. Pivotal pe un suport filosofic remarcabil, volumul ne propune o cu totul altă viziune asupra creației bacoviene, iar poetul însuși ne apare dedublat în sensul opoziției Heraclit - Parmenide. Motivul relației dintre centru și periferie, una dintre temele preferate ale autorului, este pus și el la contribuție, iar lucrul acesta varsă o cu totul altă lumină asupra atmosferei din poezia bacoviană.

Recent, acest volum, tradus în limba engleză, a apărut în una din cele mai prestigioase edituri din Londra. Prin această versiune engleză și prin această tipăritură de mare stil a londonezilor, Mihai Cimpoi intră într-un larg circuit internațional. În paralel, la Roma este în curs de apariție, în limba italiană, o monografie a lui Mihai Cimpoi despre poezia italiană.

Încă o dată despre reforma culturii

Pe 22 decembrie, la finele anului trecut, conducerea Ministerului Culturii și Turismului au organizat o întâlnire a noului aparat al ministerului cu conducătorii instituțiilor subordonate. Întrunirea s-a ținut în noul sediu al Centrului Național de Creație Populară, adică în fostul sediu al fostului Departament pentru Cinematografie din strada Eminescu. La deschidere, ministrul Artur Cozma a adus felicitări Centrului cu ocazia trecerii „în casă nouă” și a subliniat că tezaurul de creație populară trece acum în prim-plan, în centrul atenției politicii interne și externe a statului, deoarece el reprezintă specificul cel mai intim al poporului moldovenesc, iar lucrul acesta va contribui la întărirea individualității statale și la crearea unei imagini specific moldovenești peste hotare.

Ministrul a informat apoi, că aparatul ministerului a fost redus cu două treimi, statul de funcții al ministerului incluzând acum doar treizeci și trei unități. Pentru a face față situației, ministerul va întreprinde acțiuni ferme referitoare la delimitarea strictă a competențelor și responsabilităților cu organele publice locale. Totodată, o bună parte din funcțiile și responsabilitățile anterioare ale ministerului vor fi trecute pe umerii conducătorilor de instituții. Mai multe instituții de cultură subordonate ministerului vor fi transmise municipiului Chișinău.

Pentru a compensa lipsa de acoperire cu cadre, dar și pentru a eficientiza activitatea în unele direcții prioritare, pe lângă minister se creează 4 agenții și o întreprindere de stat, acestea fiind următoarele:

- Agenția de exploatare și restaurare a monumentelor;
- Agenția pentru administrarea zonelor turistice, accentul punându-se pe aspectele vinicole și peisagistice;
- Institutul Cultural Moldovenesc „Dimitrie Cantemir” care, asemeni institutelor omoloage din România, Polonia etc. va populariza în lume specificul și autonomismul culturii moldovenești;
- Agenția de impresariat;
- Întreprinderea de Stat „Registru Cinematografic”.

O parte din șefii acestor structuri extraministeriale sunt deja desemnați în funcții.

În componența Ministerului Culturii și Turismului s-au recreat următoarele structuri:

- Direcția instituțiilor teatral-concertice (director Vlad Melnic);
- Direcția patrimoniu și resurse turistice (director Nicolae Răileanu);
- Direcția coordonare și marketing (director Maria Popușoi);
- Direcția de resurse financiare și programe strategice (director Svetlana Miron);
- Direcția relații culturale internaționale și integrare europeană (director Stanislav Rusu);
- Direcția programe naționale (director Victor Ciobanu).

Precum v-am mai informat, activitatea bibliotecilor intră în competența direcției Programe naționale. Iată care sunt prioritățile acestei direcții pe anul 2007:

- a) programul „Satul moldovenesc”;
- b) Strategia „Moldova electronică”;
- c) Strategia dezvoltării SNB;
- d) Turismul rural;
- e) Centrele de artizanat;
- f) Programe pentru minoritățile naționale;
- g) Caravela Culturii.

Reporter GB

Ministrul culturii și turismului s-a întâlnit cu președinții uniunilor de creație

În ajun de an nou ministrul culturii și turismului, dl Artur Cozma, a declarat în cadrul unei ședințe ministeriale lărgite că a convocat o întâlnire cu președinții uniunilor de creație din Republica Moldova pentru a reazeza relațiile cu acestea pe o platformă constructivă. Rezultatul principal al acestui dialog, a spus dl Cozma, e că toți au ajuns la consensul că problemele existente trebuie abordate nu în piață, nu la mitinguri, ci prin dialog și negocieri. Ministrul a ținut să sublinieze în mod special că la întâlnire a participat și academicianul Mihai Cimpoi, președintele Uniunii Scriitorilor, care a fost și el printre cei care au căzut de acord că trebuie să se treacă la alt fel de relații.

Din agenda de lucru a Consiliului Biblioteconomic Național

În 22 ianuarie a avut loc prima ședință plenară a Consiliului Biblioteconomic Național în anul curent, la care au fost puse în discuție mai multe probleme. În noul an Consiliul și-a început activitatea într-o nouă componență. Din decembrie 2006 funcția de președinte al Consiliului Biblioteconomic Național este deținută de dl Victor Ciobanu, șef Direcție programe naționale, Ministerul Culturii și Turismului.

A fost prezentat un raport asupra activității organului respectiv în perioada anului 2006, menționându-se, că în acest segment de timp Consiliul Biblioteconomic Național și-a propus un șir de măsuri în conformitate cu programul de lucru, menite să consolideze rolul bibliotecii în societatea informațională. Perioada se caracterizează prin elaborarea unor documente de importanță strategică pentru funcționarea și dezvoltarea sistemului național de biblioteci din țară, la moment acestea fiind înaintate spre aprobare Guvernului și Parlamentului Republicii Moldova. Printre documentele nominalizate se consideră Strategia Națională de dezvoltare a sistemului național de biblioteci din Republica Moldova în perioada 2006 – 2010 și Planul de acțiuni pentru realizarea Strategiei, Legea bibliotecilor din Republica Moldova (astfel în noua variantă se va nominaliza principalul document al bibliotecarilor din Moldova). Legea stabilește bazele juridice, economice și sociale în domeniul activității bibliotecilor, reglementează raporturile juridice ce țin de subiectul activității bibliotecare în era societății

informaționale și a societății cunoașterii. Printre noțiunile principale sunt și cele de *bibliotecă numerică*, *bibliotecă virtuală*, *bibliotecă națională virtuală*, *bibliotecă virtuală a Moldovei*, *colecție numerică*, *lucrare numerică*, *societate informațională și societate a cunoașterii*. Specialiștii și-au expus părerea, că Proiectul Legii bibliotecilor, odată cu aprobarea acestuia, va fi unul dintre cele mai bune în spațiul biblioteconomic internațional. La crearea acestui document și-au adus contribuția toate cele 3 comisii ale Consiliului Biblioteconomic Național (Comisia bibliotecilor publice, Comisia bibliotecilor instituțiilor din învățământ și Comisia bibliotecilor specializate), care au venit cu propuneri constructive.

O realizare importantă ține de elaborarea și adoptarea Regulamentului privind Sistemul Național de Împrumut Interbibliotecar în Republica Moldova, care rămâne la ordinea de zi a Colegiului Ministerului Culturii și Turismului.

O prioritate pentru activitatea CBN a fost și problema ridicării statutului profesiei de bibliotecar, precum și a bibliotecii ca instituție socială. La ședințele plenare și extraordinare ale Consiliului Biblioteconomic Național s-a discutat Regulamentul de atribuire a gradului de calificare a cadrelor bibliotecare, elaborat de către Ministerul Culturii și Turismului. Subiectul dat a fost pus la ordinea de zi la 2 ședințe plenare ale organului nominalizat, precum și la ședințele de lucru ale comisiilor bibliotecilor publice, bibliotecilor instituțiilor din învățământ și bibliotecilor specializate, care au venit cu obiecții și propuneri constructive vizavi de documentul menționat. Considerabil a fost rolul CBN în promovarea acestui document.

S-a accentuat, că printre reușitele perioadei raportate se consideră și buna colaborare cu Asociația Bibliotecarilor

din Republica Moldova. În special, a fost unificată statistica de bibliotecă la nivel național. Pentru prima dată s-a realizat sinteza statistică a activității sistemului național de biblioteci din Republica Moldova pentru anul 2005 la parametrii necesari, pentru a face o evaluare calitativă a activității acestora, pentru a efectua o analiză comparativă cu bibliotecile din țările-membre ale Comunității Statelor Independente, țărilor Uniunii Europene, altor continente și state ale lumii, precum și pentru a putea participa la unele proiecte la nivel național, european și internațional. În anul 2006 au fost întreprinse eforturi pentru a lărgi aria de indici și indicatori cu privire la activitatea sistemului național de biblioteci reflectați în anuarul statistic. De asemenea, a fost discutat și adoptat la ședința Consiliului Biblioteconomic Național Regulamentul privind organizarea și desfășurarea Concursului pentru cele mai reușite lucrări în domeniul bibliologiei și științei informării, elaborat de către Asociația Bibliotecarilor, care este în așteptarea avizului Ministerului Culturii și Turismului, Ministerului Educației, Tineretului și Sportului ca mai apoi să fie înaintat spre aprobare ministerelor și departamentelor, care au în subordonare biblioteci.

S-a pus accentul pe faptul, că în scopul familiarizării comunității culturale cu ideea centrală și mobilul Consiliului Biblioteconomic Național, precum și în scopul difuzării și promovării actelor normative elaborate de acest organ în perioada raportată, au fost întreprinse deplasări în teritoriu (Călărași, Ialoveni, Leova). De asemenea, Consiliul Biblioteconomic Național a avut o prezență activă la toate întrunirile profesionale (*Seminarul Național – 2005, Anul Bibliologic – 2005, masa rotundă cu genericul “Cultura electronică” – cluster prioritar al Sistemului Național de prestare a serviciilor informaționale*),

(continuare în pag. 4)

organizată de Ministerul Culturii și Turismului în comun cu Ministerul Dezvoltării Informaționale al Republicii Moldova, Conferința anuală a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova ș. a.).

În urma examinării proiectului Programului de lucru al Consiliului Bibliotecar Național pentru anul 2007 acesta a fost aprobat cu unele completări. Printre obiectivele primordiale ale acestei perioade este examinarea și aprobarea Proiectului unei noi ediții a tabelului CZU, a Regulamentului cu privire la elaborarea principiilor unice de alcătuire a biobibliografiilor și bibliografiilor tematice, a Concepției SIA – biblioteci în contextul strategiei naționale "Moldova electronică". Reprezentantii CBN au accentuat asupra

necesității urgentării procesului de definitivare și aprobare la nivel național a *Normelor de timp și de producție aplicate în bibliotecile din Republica Moldova*, acestea rămânând să fie puse în discuție la ședința plenară a Consiliului din luna mai. S-a menționat, de asemenea, că acest document va trebui să stea la baza elaborării în viitorul cel mai apropiat a unui alt document foarte necesar și important pentru buna funcționare a bibliotecilor din Republica Moldova – *Normativelor de funcționare a bibliotecilor din Republica Moldova*.

În luna septembrie se preconizează organizarea unui for al bibliotecarilor din țară. Membrii Consiliului Bibliotecar Național au menționat, că

organizarea unei astfel de acțiuni ar ridica considerabil imaginea bibliotecii și a bibliotecarului în societate și ar putea contribui la soluționarea unui șir de probleme, cu care se confruntă azi bibliotecile.

La ordinea de zi a fost și aprobarea componenței nominale a comisiilor de bază ale Consiliului Bibliotecar Național pentru anul 2007: Comisia "Bibliotecilor publice" (președinte Alexei Rău), Comisia "Biblioteci ale instituțiilor din învățământ" (președinte Ecaterina Zasmenco), Comisia "Biblioteci specializate" (președinte Elena Corotenco).

Larisa Gologan

„Numele lui va trăi între neamuri...”

Cu afirmația cuprinsă în titlul acestei consemnări începe inscripția de pe piatra de mormânt de la Căpriană a mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni, de la nașterea căruia s-au împlinit 260 de ani. Expoziția-eveniment consacrată acestei mari personalități, inaugurată în holul BNRM în ajunul Crăciunului și Anului Nou 2007 a avut suprasarcina de a reînvia o epocă de mare cumpănă pentru Basarabia. O epocă în care crucișul de interese geopolitice și militare atârna asupra-ne ca paloșul lui Damocles. O epocă în care numai un lider înțelept ar fi putut să împace lucrurile în așa fel încât neamul nostru să supraviețuiască. În rezultatul unor documentări asidue, beneficiind de consultațiile lui Iurie Colesnic, am depistat și selectat un set impunător de documente prin care am reușit să reproducem ambianța și esența epocii în care a trăit și făurit mitropolitul. Locurile, oamenii, creatorii și ctitorii anilor copilăriei, tinereții și maturității exarhului, de la Bistrița Transilvană în care s-a născut, trecând prin Câmpulung Moldovenesc de unde se trage familia și până la Căpriană odihnei sale de veci, și-au găsit reflectare în compoziția expoziției. Literele Bodoni cu care erau tipărite la Chișinău cărțile, mai ales frontispiciile lor, în perioada aceea au constituit un fundal de epocă sugestiv.

Propo de aceste litere. Ele sunt, după părerea mea, una din căile (variantele) de deducere a motivului, a sursei din care provine cel de al doilea nume al său – Bodoni. Dna Nina Negru, care a luat cuvânt la inaugurare, a lansat varianta conform căreia acest nume s-ar trage de la un element din reliefurile din preajma satului său de baștină. Eu cred că trebuie avută în vedere varianta că mitropolitul Bănulescu a înființat prima tipografie în istoria Basarabiei. În ea cărțile se tipăreau cu duct italianesc la litere, iar

majusculile – cu caractere Bodoni. Giambattista Bodoni a fost unul din cei mai celebri tipografi ai lumii. În ultimul sfert al vieții sale (a decedat în 1813) el era tipograful model pentru toată Europa, iar Napoleon I-a ridicat în culmile slăvirii. Bodoni în acea vreme era nu doar un nume, ci și un calificativ pentru tot ce era perfect în materie de activitate tipografică. În plus, italianul a fost și un mare ctitor tipografic nu doar în orașul său, ci și pe plan mondial. Prin urmare, mitropolitul Bănulescu, în momentul când ctitoria prima tipografie în Basarabia și când își alegea stilistica italienească a garniturilor (spre deosebire de alți tipografi din Moldova care utilizau garnituri turnate de pe izvodul moldovenesc), și-a adăugat numele de Bodoni pentru a sublinia idealul spre care tinde și rolul pe care și-l alegea el în viața guberniei.

BNRM deține exemplare din cărțile tipărite de Bănulescu-Bodoni în tipografia eparhială întemeiată de dânsul, precum și din prima tipăritură a *Bibliei* și a *Noului Testament* în limba română realizată de el la Sankt Petersburg în 1817 și 1819.

Bănulescu-Bodoni a ctitorit bisericile „Sfânta Treime” și „Sfântul Gheorghe” din Chișinău. El a fost acela care a avut inițiativa construirii Catedralei din Chișinău și a ales, în 1817, locul pe care ea a fost înălțată după moartea sa. El a fost acela care a obținut învoirea de a tipări cărți „din cele românești” la Chișinău.

O hartă inedită a Basarabiei le-a creat vizitatorilor imaginea clară a așezării noastre în acel moment istoric. O lecție de icoane de epocă reda stilistica iconarilor săi, iar fundalul muzical cu cântece bisericești din vremea aceea le împletea pe toate acestea într-o imagine și într-o atmosferă deosebite.

Ion Nistor scria: „Mitropolitul Gavriil a fost un mare talent, un mare organizator și un aprig apărător al cauzei moldovenești. El se găsea în fruntea marilor patrioți care luptară pentru dobândirea autonomiei și conservarea caracterului moldovenesc”.

Raisa Melnic

Eminescu la 157 de ani

De mai mulți ani, în agenda vieții culturale a Bibliotecii Științifice Universitare din Bălți, ianuarie înseamnă, în primul rând, un florilegiu de manifestări închinată cinstirii operei marelui poet Mihai Eminescu. Nici luna lui gerar a anului 2007, nu a fost, în acest sens, o excepție. La fel ca și în anii precedenți, bibliotecarii universitari au organizat pentru cititori un șir de activități de anvergură: un program TV- *Eminescu – 157 de ani de la naștere*, lansarea expoziției „Mihai Eminescu, mereu nou” (N. Georgescu), vizionarea videocasetelor: *Eminescu: călătorie virtuală în absolut* (voci: Ion Caramitru, Adrian Pinte, Dan Condurache); *Melancolie* (voci: Mihail Sadoveanu, George Călinescu, Tudor Arghezi, actorul Emil Botta recitând poemul *Melancolie*); prezenarea CD-urilor: *Eminescu – viața și opera poetului*, în limbile română, franceză, engleză, rusă, spaniolă, italiană, germană; *Luceafărul, Literatura română* v.1, 2, inserate fiind 4 volume ale poetului; 8 audiocasete cu romane pe versuri de Mihai Eminescu interpretate de Gheorghe Sărac și altele 5: Mihai Eminescu. *Scrisori* recitate de Mircea Albulescu; Mihai Eminescu. *Versuri*, recital de Ch.Cozonici; Mihai Eminescu. *Versuri*, în lectura actorilor Ion Caramitru, Valeriu Seciu, Ion Alexandru și a scriitorului Mihail Sadoveanu; Mihail Sadoveanu (voce) *Mihai Eminescu și Poezii* de Eminescu. Aceste documente audiovizuale și electronice au fost donate de Asociația Culturală

Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri”, Galați, România. Au fost expuse 361 de volume având mai multe generice semnificative: *Cu mâine zilele-ți adaogi* (M. Eminescu), *Contemporan în durată eternă* (A. Philippide), *Poetul și veșnica tinerețe*. Colecția „Eminescu” a Bibliotecii Științifice numără 319 titluri de opere în 1948 de exemplare în limbile română, rusă, franceză, engleză, spaniolă, italiană, germană, 342 de titluri în 1594 de exemplare despre opera și viața poetului, 1325 de articole în 132 de titluri de publicații periodice.

După vizionarea filmelor, utilizatorii Centrului Activități Culturale și Promoționale au luat în dezbateră următoarele subiecte: *Artistul, chiar în singurătate fiind, are nevoie de prietenii...*, *Eminescu în perioada aflării la Viena și Berlin*, *Mihai Eminescu – poet al iubirii*, *Influențe folclorice în creația eminesciană*, *Gazetarul Eminescu*. Celor 210 de utilizatori ai Salonului Literar le-a fost prezentată expoziția „Eminescu, mereu nou” (N. Georgescu) ce a cuprins 248 de titluri de documente foarte utile, în paginile cărora sunt enumerate localitățile, bisericile, mănăstirile, universitățile, țările, pe care le-a vizitat poetul în scurta sa viață. Fiecare titlu prezentat în stand a fost, de fapt, o cale de accedere la creația eminesciană. Participanții au fost impresionați și de faptul că, începând cu prima ediție ce includea scrierile lui Eminescu tipărită de Titu Maiorescu, Mihai Eminescu a devenit

cel mai tipărit, între timp, scriitor clasic. Toate editurile naționale, deja de 122 de ani, nu încetează să tipărească opera eminesciană. De regulă, sărbătorile dedicate poetului sunt însemnate și prin reeditări cum ar fi, spre exemplu, *Opere complete* în 5 volume (1914, 1939, 1943, 1964, 1993, 1996, 1998, 2000, 2001), Mihai Eminescu. *Opera completă* în 8 volume editată de „Gunitas” în 2001 sau cele trei volume de *Opere politice* (1997,1999), *Eminescu în corespondență*, *Eminescu în artă, în pictură, în arhitectură*. Utilizatorilor li s-a oferit șansa de a relua un pic altfel lecturile despre Eminescu sau să revină la pasiunea lecturii citind următoarele lucrări: Maria Dogaru; Ion Dogaru. *Eminescu în documente metalice*. Ed. pentru Turism, București, 1991 și Iulius Popa. *Medalii Eminescu în Moldova și în alte țări*. Ed. Litera, Ch., 2005.

De o mare importanță este și rolul editorilor și eminescologilor din România și Republica Moldova: G. Călinescu. *Opera lui Mihai Eminescu*. v. 1, 2, 3, (Ed. Litera Int., Editura Academiei Române, Ch.: Litera, 2003) și *Corpusul Eminescu* în zece volume (Ch.; București: Ed. Litera; David, , 1999), ediție ce consemnează principalele momente ale operei și vieții poetului, autorii ținând să adauge, în fiecare volum, considerații cu caracter filosofic, generale sau concrete, referitoare la creația poetului. O surpriză de proporție a fost prezentarea *Manuscriselor* lui Mihai Eminescu (Biblioteca noastră este printre puținele biblioteci deținătoare de aceste volume), publicate de Academia Română, vol. I, București: Editura Enciclopedică, 2004 și vol. II, partea I-a și partea a II-a, 2005. Volumele au apărut în condiții grafice excelente, având „cuvântul înainte” semnat de academicianul Eugen Simion, o consistentă reflecție despre destinul manuscriselor. La compartimentul „Cărți noi”, cititorii au luat cunoștință de următoarele titluri: Colecția „Lecturi esențiale”. M. Eminescu. *Poezii*. București: Ed. Institutului Cultural Român, 2004; Dumitru Mămăligă. *Eminescu și Veronica. Poezii de dragoste*, Ch.: Ed. Pontos, 2005; Lucia Olaru-Nenati. *Eminescu. De la muzica poeziei*

(continuare în pag. 6)

la poezia muzicii, Botoșani: Ed. CEEA, 2002 și Mircea Ștefan. *Mihai Eminescu revizor școlar*, Ed. de Stat Didactică și Pedagogică, 1956, donația Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri”, Galați.

În istoria editării cărților lui Eminescu s-au întâmplat multe lucruri curioase și neobișnuite. Spre exemplu, în anul 1884, Editura SOCEC marchează apariția ediției *Poezii* (chiar dacă pe pagina de titlu este trecut anul 1884, volumul apăruse în 1883, cum anunța astfel ziarul *Românul* la 22 februarie, 1883). Acest volum splendid (aflat în colecția bibliotecii, ediție a anului 1989), face cea mai mare onoare artei tipografice. Este o ediție princeps alcătuită de Titu Maiorescu, reeditată în facsimil la centenarul de la „reîntoarcerea în eternitate” a „Lucașului poeziei românești”. Editura Socec and Comp. a publicat acest volum, legat în pânză și împodobit cu ornamente, cu portretul poetului și cu frontispicii pe fiecare pagină, ornamentată cu motive florale și doi amorași; titlul volumului, numele autorului și decorurile sunt imprimate în aur. În anii 1883-1900, poeziile lui M. Eminescu au fost editate de 16 ori într-un tiraj de peste 40 000 de exemplare. Din istoria cărții aflăm că, începând cu 1900, cartea românească tipărită apare în Transilvania, grație lui badea Gheorghe Cârțan. El trecea cărțile prin așa-zisa „Vama cucului”. Autoritățile ungurești făcându-i o percheziție la locuință au găsit 4858 de cărți în 76 621 de exemplare. Prin intermediul lui badea Gheorghe Cârțan s-au răspândit

și scrierile lui M. Eminescu. N-au lipsit volumele din colecția de carte rară a bibliotecii: Mihai Eminescu. *Poezii*, cu introducere, biografie, notițe și glosar de Gh. Adamescu, membru-corespondent al Academiei Române, tipăritura a IV-a, Editura „Cartea Românească”, București, 1889, ce cuprinde poezii publicate în timpul vieții autorului cât și poezii postume; Eminescu. *Poezii*, ediție omagială a municipiului București, volum publicat cu ocazia împlinirii a cinci decenii de la moartea poetului, 1889-1939, iunie 15; Mihai Eminescu, *Poezii și variante*, ediție omagială, alcătuită de D. R. Mazilu, București, 1940; Eminescu. *Poezii*, cuprinde cea mai mare parte a poeziilor publicate în timpul vieții: poetului, cărora li se adaugă un număr de postume. A urmat ediția *Opere*, vol. I, 1939, și vol. IV, 1953, apărută sub îngrijirea lui D. Panaitescu-Perpessicius. Ordinea poeziilor corespunde ordinii publicării lor, excepție făcând *Scrisoarea V*, care urmează după *Scrisoarea a IV-a*, deși în forma ei integrală a fost tipărită după moartea poetului. În ce privește succesiunea postumelor, s-a ținut seama de data la care au fost concepute. A fost integrată în expoziție și cartea din colecția „Români celebri”, *M. Eminescu*, de G. Galaction, București: Editura Institutului „Flacăra”, 1914, altele 2 titluri: Mihail Dragomirescu. *Critica științifică și Eminescu (în contra metodei istorice în literatură)*, ediția a III-a, revăzută și adnotată, București, 1925; Biblioteca Ateneului Român, nr. 29. *Spicuri marine în poezia emi-*

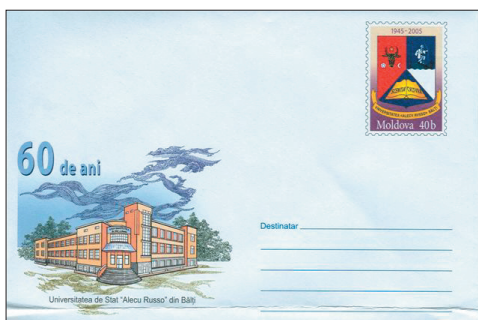
nesciană, conferință ținută la Ateneul Român în ziua de 8 martie 1942 de I. Gr. Perețeanu, București, 1943. Revista întemeiată de „Junimea”, *Convorbiri literare* din 1884-1885, 1913-1933, 1941, nr. 1, 2, a fost ca un îndemn la lectură, pentru cunoașterea unei epoci frământate din istoria literaturii clasice române. Liceenii s-au arătat sensibilizați și de relevanta fotografie de pe coperti: M. Eminescu la 19 ani, primul portret fotografic al poetului, reproducă de Nicolae Răileanu după unul din cele 6 exemplare ale fotografiei autentice, executate în 1869 la Praga, în atelierul lui J. Tomas. De o înaltă apreciere s-au bucurat bibliografiile semnate de Elena Coșescu (Bibliografie: 1954-2000, ed. a 2-a, Timișoara: Augusta, 2002) și Aurelia Ionel (Bibliografie, Chișinău: Litera, 1999), ce au un rol de ghid în cunoașterea vieții și operei poetului.

Cu toate că opera lui Mihai Eminescu a fost și continuă să fie cercetată, cititorii își pot face o imagine clară asupra ceea ce reprezintă Colecția „Eminescu” în Biblioteca Științifică nu numai pe planul poeziei, ci pe cel al esteticii și filosofiei. Să ne amintim de cuvintele lui Geo Bogza, după care: „Arta și literatura românească trebuie pusă într-o lumină torențială, întâi de către români! Dacă noi nu le valorificăm cine să le valorifice?” Cu atât mai mult dragostea curată și obiectivitatea tulburătoare cu care s-au realizat aceste cărți nu pot lăsa indiferent pe niciun om ce simte românește.

Valentina Topalo

Gândul unui gălățean, pe timbrele moldovenești!

Bucovineanul Radu Moțoc a inițiat stema Universității din Bălți

Chiar dacă acum între România și Republica Moldova s-a instaurat granița UE, gândurile românilor adevărați de pe ambele maluri ale Prutului circulă nestingherite, ca între prieteni. Am mai scris despre gălățeanul Radu Moțoc, bucovineanul care bate de 17 ani orașele și satele basarabene, ba aducând carte românească, ba dând vreun ajutor, ba sădind puietii de brad în fața Bibliotecii Naționale din Chișinău, așa cum a făcut împreună cu regretatul părinte Igor Jechiu din Galați... După o lungă relație de prietenie, la bine și la greu, cu conducerea Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, gălățeanului nostru i s-a acordat chiar titlul de membru onorific al senatului acestei universități. Pe bună dreptate, căci

gălățeanul nostru este cel care a creat și emblema universității moldovene, emblemă care a fost reproducă, la sfârșitul anului trecut, într-o emisiune poștală. În întreaga Republică Moldova circulă deci timbrul pe care îl puteți vedea în imagine. Iată și „istoria” emblemei: la inițiativa dlui Moțoc, s-a alăturat un specialist în heraldică de la Muzeul Județean de Istorie, prof. dr. Dan Râpă-Buicliu, care a executat proiectul. Graficianul care a executat emblema a fost Costel Cașu. Proiectul a fost consultat de Comisia de specialitate în heraldică de la Iași, prezidată de cunoscutul prof. dr. Ștefan Goroșoi. Deci, Moldova din România a fost alături de frații basarabeni din Bălți! După cum se vede, dacă avem o istorie comună ne putem lăuda și cu un prezent comun.

Victor Cilincă

Codul de Etică IFLA pentru membrii Consiliului de conducere și persoanele ce dețin funcții

Preambul

Acest Cod de Etică vizează membrii Consiliului de conducere și persoanele ce dețin funcții în cadrul IFLA, în condițiile în care există deja un statut, reguli de procedură, norme, declarații, precum și un cod valoric – toate aprobate. Codul trasează o serie de principii fundamentale care să ajute Consiliul de conducere în stabilirea a ceea ce este drept, echitabil și corect pentru IFLA, astfel încât asociația să-și îndeplinească misiunea și să-și atingă scopurile. De asemenea, Codul se dorește a fi și un ajutor pentru membrii Consiliului de conducere sau pentru persoanele ce dețin funcții în diferite structuri, în vederea unei mai bune înțelegeri a îndatoririlor ce le revin de pe urma funcției pe care o dețin. (IFLA reprezintă o federație de asociații de bibliotecari și centre de informare din toată lumea. Mulți membri IFLA au coduri de etică proprii, care pot fi regăsite la adresa IFLANET: www.ifla.org.sg/faife/ethics/codes.htm).

Codul de Etică

Articole generale legate de conducere

IFLA va fi condusă în mod corect, imparțial și responsabil de către Consiliul de conducere pentru a garanta promovarea și susținerea intereselor sale. IFLA va avea un Consiliu de conducere independent, activ, corect și informat. Membrii Consiliului funcționează ca directori care își vor folosi la maximum abilitățile fără a fi recompensați material.

Membrii Consiliului de conducere sunt de acord să adopte și să promoveze misiunea, scopurile, normele, declarațiile și codul valoric al IFLA și să contribuie la principalele sale strategii.

Consiliul de conducere se va asigura că IFLA transmite regulat către membrii săi rapoarte care informează în privința rezultatelor serviciilor și programelor pe care le derulează, despre amploarea, scopul și impactul acestora.

Membrii Consiliului de conducere vor acționa cu respect, încredere, confidențialitate și transparență în cadrul Consiliului și în relația dintre Consiliu și ceilalți membri și persoane ce dețin funcții, recunoscând nevoia de protecție a informațiilor personale și exclusive.

IFLA va adopta o politică de interdicere a conflictelor de interese, directe sau indirecte, între directorii din Consiliul de conducere. Această măsură va trebui să ia în considerare aspecte legate de: primirea de daruri sau afilierea cu un actual sau potențial furnizor de bunuri sau servicii; afilierea cu o organizație cu interese conflictuale sau competitive; gradul de confidențialitate solicitat de persoana implicată într-un potențial conflict de interese, cât și consecințele rezultate în urma nerespectării regulamentului intern.

Consiliul de conducere al IFLA se va asigura că Statutul, Regulile de procedură, Normele și Declarațiile sale sunt actualizate, clare și cuprind toate aspectele legate de buna conducere, transparență, responsabilitate, drepturile omului și încrederea publică.

Relațiile cu membrii și partenerii

Consiliul de conducere va asigura că IFLA transmite regulat către membrii săi rapoarte de informare privind rezultatele serviciilor și programelor pe care le derulează, despre amploarea, scopul și impactul acestora.

Membrii Consiliului de conducere vor acționa cu responsabilitate și respect față de membrii și partenerii IFLA, în conformitate cu principiile codului valoric, etica profesională și propriul Cod de Etică.

Membrii Consiliului de conducere vor recunoaște importanța angajaților și a voluntarilor IFLA în îndeplinirea rezultatelor dorite și vor pune un accent deosebit pe punerea la dispoziția acestora a unui cadru propice de pregătire, colaborare cu mentorii, asigurarea de mecanisme de informare pentru ca aceștia să exceleze în activitatea pe care o prestează.

Consiliul de conducere se va asigura că există astfel de instrumente și sesiuni care să sprijine formarea și perfecționarea membrilor Consiliului și a celorlalte persoane ce dețin funcții.

Consiliul de conducere se angajează să ofere informații complete, transparente, exacte și la termen cu privire la scopurile, planurile, programele, bugetul și conducerea sa și trebuie să fie pregătit să răspundă la întrebări.

Consiliul de conducere va adopta o politică de nediscriminare, astfel încât nicio persoană să nu fie refuzată ca membru sau să fie exclusă pe motive rasiale, naționale sau etnice, de culoare, religie, sex, orientare sexuală, vârstă sau dizabilități mintale sau fizice.

Responsabilitate

Consiliul de conducere va aproba și implementa norme vizând o corectă derulare a responsabilității sale fiscale și o conduită etică în strângerea de fonduri.

Consiliul de conducere va aproba normele și planurile care conduc la egalitatea între oameni, implicarea minorităților și o mai largă folosire a tuturor limbilor IFLA în cadrul conferințelor și comunicărilor.

Consiliul de conducere își va reconsidera periodic misiunea, normele și activitățile, în conformitate cu lumea și mediul înconjurător aflate într-o permanentă schimbare, prin procese de planificare continuă, monitorizare și reevaluare.

Consiliul de conducere va dezvolta norme și proceduri de autoevaluare continuă a eficienței sale și de revizuire și aplicare constantă a normelor și declarațiilor sale, cum este, de exemplu, Codul de Etică.

Implementarea Codului de Etică

Acest Cod de Etică va reprezenta un element de bază pentru noii membri ai Consiliului de conducere și pentru celelalte persoane ce dețin funcții.

Fiecărui membru al Consiliului de conducere i se va cere să semneze o declarație care să confirme că el/ea a citit și înțeles Codul de Etică și că dorește să adere la acesta.

Consiliul de conducere se va asigura că există o procedură de penalizare a membrilor Consiliului de conducere care nu respectă Codul de Etică.

Codul de Etică va fi revizuit pentru a se verifica relevanța sa, precum și dacă el promovează o conducere de bună calitate, bazată pe încredere publică.

*Aprobat de Consiliul de conducere al IFLA,
decembrie 2006*

Vedere cu Alexandru cel Bun

La 575 ani de la trecerea în eternitate a domnitorului moldovean Alexandru cel Bun, am creat, după o muncă de cercetare de aproape două luni de zile, o expoziție care s-a constituit pentru toți într-o revelație. Am descoperit, am scos din uitare un ctitor care, de fapt, a și creat adevărata Moldovă, cu hotarele până la mare, la Nistru, la Colomâia.

La deschiderea expoziției directorul BNRM Alexei Rău ne-a amintit de celebra spusă a lui Nicolae Iorga: “O nouă stare de lucruri într-o țară se întemeiază totdeauna pe cel puțin doi stăpânitori: unul clădește, celălalt, venind la rândul său, apără...”. Iorga a scris aceste cuvinte în cartea *Istoria lui Ștefan cel Mare*. Acolo el lasă să se înțeleagă că “Alexandru cel Bun a clădit, iar Ștefan cel Mare – a apărât”. Documentele pe care le-am depistat și cercetat pregătindu-ne de expoziție par că întăresc cu putere această constatare.

Pe noi, autorii expoziției, ne-a preocupat în primul rând redarea epocii, redarea felului de a fi al autocratului Moldovlahiei (cum își zicea el). Nu mai puțin ne-a interesat și contextul internațional.

Ceea ce am reușit să adunăm și să sistematizăm a întrecut așteptările nu doar ale noastre, ci și ale specialiștilor istorici care au fost prezenți la vernisaj. Pavel Parasca constată că expoziția a “reînviat” Moldova cea mare. Ion Negrei a zis, după ce a făcut un expozeu asupra vieții și activității domnitorului, că nu ține minte să fi fost realizate la noi asemenea expoziții, chiar de către cercetătorii istorici. Andrei Vartic a numit expoziția noastră “operă științifică”.

Dar nu mai puțin important este faptul că noi înșine, autorii expoziției, am realizat un fel de “rebotezare” a sufletelor noastre la vederea acestor bogății – nu atât de documente, cât de fapte edificatoare de Țară. Alexandru cel Bun este în

adevăr creatorul întreg al Țării Moldovei (Moldovlahiei): economicește, administrativ, politic, diplomaticește, militărește... El a creat această țară prin înțelepciune, cu pace, trăind armonios cu vecinii, îmbogățind Moldova, ctitorind biserici, mănăstiri. Pe timpul său Mitropolia Moldovei devine liberă.

Acest domnitor a fost și rămâne primul civilizator al nostru. A adus corpuri de cărți de slujbă și de operă ale scriitorilor bizantini pentru bisericile Moldovei. El a înființat, la Neamț, prima școală de conțopiști din Moldova, primul scriptorium. În această școală se naște “izvodul moldovelesc, fel unical de scriere și caligrafiere care a dus faima culturală a Moldovei în lume”. Din acea școală crește și marele Gavriil Uric. *Evangheliarul Greco-slavon* caligrafiat de el la 1434 se păstrează la Biblioteca Muzeului Britanic din Londra și se numără printre comorile culturii universale.

Mai mult chiar, Alexandru cel Bun a fost și acela care a obținut prima victorie împotriva turcilor.

Alexei Rău spunea că-ți vine uneori gândul, convingerea că cel Mai Mare domn al Moldovei a fost Alexandru și nu Ștefan. O figură istorică atât de uriașă nu poate să nu te conducă la pioșenie. Dar pentru a nu-i despărți, a nu-i contrapune, a nu-i compara chiar, hai să ne ținem de constatarea marelui istoric amintit la început. Țara Moldovei a crescut prin doi stăpânitori: Alexandru a clădit, Ștefan a apărât și a întors în trupul țării ceea ce risipiseră nedemniii urmași imediați ai lui Alexandru.

Atâta numai că teroarea istoriei prin care am trecut a împușinat și a umilit într-atât țara, încât nu poate să ne vină gândul, dorul, așteptarea unui al treilea stăpânitor, care să ne reazeze în matca noastră cea adevărată.

Raisa Melnic

Târgul Internațional de Carte de la Ierusalim

În perioada 18-23 februarie, Institutul Cultural Român de la Tel Aviv va participa, împreună cu Ministerul Culturii și Cultelor din București, la cea de-a 23-a ediție a Târgului Internațional de Carte de la Ierusalim. Cu această ocazie, vor fi organizate mai multe evenimente, dintre care amintim: spectacolul de dans „Un tango mas” de Răzvan Mazilu de la Teatrul „Odeon”; o seară de poezie și jazz, la care vor participa poeții români: Ioana Ieronim, Ileana Malancioiu, Denisa Comanescu, Elena Vladareanu, Grete Tartler, Traian T. Cosovei, Florin Iaru și Nicolae Tzone, dar și poeți israelieni, membri ai Asociației Helicon; muzică de jazz în interpretarea formației „lordache”.

În ajutor cititorilor reprezentanți ai minorităților naționale

Organizațiile internaționale de profil și presa de specialitate din ultimii ani acordă o atenție deosebită incluziunii sociale a cetățenilor și în special a grupurilor speciale de utilizatori, printre care un loc aparte îl ocupă reprezentanții diferitor grupuri etnice și minorități naționale.

Îndrumarul IFLA/UNESCO pentru dezvoltarea serviciilor bibliotecii publice prevede în capitolul „satisfacerea necesităților utilizatorilor” câteva recomandări pentru grupurile specifice de utilizatori. Conform îndrumarului, serviciile adresate grupurilor etnice și grupurilor de locuitori indigeni ai comunității trebuie gândite și dezvoltate în urma consultării opiniei grupurilor respective. Aceasta va include următoarele:

- angajarea în cadrul personalului bibliotecii a reprezentanților grupurilor;
- colecții care să conțină lucrări din literatura nativă a grupurilor și să reflecte tradiția orală și cunoștințele nescrise ale persoanelor;

- aplicarea unor condiții speciale, elaborate în colaborare cu reprezentanții locali, față de materialele de natură culturală.

Conform capitolului „Resurse umane”, componența personalului trebuie să reflecte, pe cât e posibil, structura populației pe care acesta o servește. Acolo unde, de exemplu, există un număr semnificativ de oameni din grupuri etnice specifice în cadrul comunității, personalul bibliotecii trebuie să includă membrii acestor grupuri.

La 21 decembrie 2006 a fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 1453 „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru susținerea țăganilor/romilor din Republica Moldova pe anii 2007-2010”.

Planul de acțiuni prevede un șir de activități în scopul creării condițiilor necesare pentru dezvoltarea social-culturală a țăganilor/romilor din Republica Moldova pe anii 2007-2010:

- Elaborarea și aprobarea planurilor de acțiuni concrete pentru susținerea țăganilor/romilor din Republica Moldova;
- Asigurarea financiară a acțiunilor privind realizarea planurilor anuale ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice și Academiei de Științe a Moldovei pentru susținerea țăganilor/romilor din Republica Moldova care se va efectua în limitele mijloacelor bugetare alocate, precum și din contul mijloacelor speciale, inclusiv finanțării din partea organizațiilor internaționale;

- Autoritățile administrației publice locale trebuie să elaboreze, în baza planului nominalizat, planuri de acțiuni anuale pentru susținerea țăganilor/romilor domiciliați pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale respective;

- Conform documentului, coordonarea activității organelor centrale de specialitate ale administrației publice și Academiei de Științe a Moldovei în vederea realizării planurilor anuale de acțiuni se pune în sarcina Biroului Relații Interetnice, care, anual, va informa Guvernul despre îndeplinirea Planului de acțiuni pentru susținerea țăganilor/romilor din Republica Moldova pe anii 2007-2010 și va înainta propunerile respective în vederea îmbunătățirii acestuia.

Ecaterina Dmitric

Laura Kaspari Hohmann în vizită la Chișinău

La 16 – 19 ianuarie 2007, Laura Kaspari Hohmann, coordonator regional pentru Resurse Informaționale ale Departamentului de Stat a SUA în Polonia, a vizitat Moldova, pentru a cunoaște lumea bibliotecară și problemele cu care se confruntă aceasta.

Pe data de 18 ianuarie, Centrul de Resurse Informaționale al Ambasadei SUA în Moldova a organizat un seminar având-o ca protagonistă pe Laura Kaspari Hohmann. La seminar au participat 32 de bibliotecari din diferite biblioteci ale republicii.

Doamna Kaspari Hohmann a prezentat 3 comunicări:

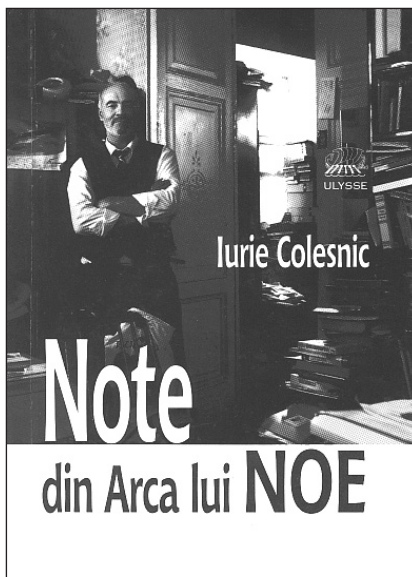
1. *Graphic Novels: Their role in American schools & libraries* (Nuvele grafice: rolul lor în școlile și bibliotecile din America);
2. *RSS: Real Simple Syndication* (Tehnologia RSS și cele mai informative site-uri), o nouă modalitate de cercetare, în care noutățile de pe site-urile dinamice ajung la cititor fără ca acesta să acceseze direct site-urile sursa.
3. *Technology Extravaganza: new web sites and applications that show promise for Libraryland* (Technology Extravaganza: site-uri noi care au tangențe cu domeniul biblioteconomic).

Au fost prezentate web site-uri utile care favorizează interacțiunea socială, schimbul de adrese și de informații. Doamna Laura Kaspari Hohmann a explicat cum să fie accesate site-urile utile pentru formarea profesională și instruirea continuă.

Bibliotecarii au primit informația prezentată cu interes deosebit, fiind îndemnați să utilizeze mai activ noile tehnologii de informare și comunicare în activitatea internă a bibliotecii și în servirea utilizatorilor.

Victoria Berdilo

Iurie Colesnic în rolul lui Noe

Mare scriitor ouvrier (în sensul dat acestei sintagme de B. P. Hasdeu), Iurie Colesnic ne-a deprins cu volume mari pe care le publică la intervale de timp aproape incredibil de scurte (ceea ce denotă faptul că el nu e un ouvrier pur și simplu, ci un edecar al scrisului). Din când în când, însă, el mai scoate și câte o cărticică subțirică, în care își expune gândurile, nedumeririle, observațiile critice, dezamăgirea și speranțele sale vizavi de situația și starea Moldovei actuale. Așa a fost, de exemplu, volumelul *Mi-e dor să vă spun*. Fiți atenți la acest titlu: *Mi-e dor să vă spun*. El e ca o răbufnire. El a ieșit din pana (tastatura), dar mai ales din sufletul unui om care, intrat în munca vieții sale, în opera vieții sale pentru care l-a destinat Dumnezeu, scufundat în ea ca într-o apă a Facerii, mai scoate capul din acea apă ca să prindă într-o ochire ce se mai întâmplă în jurul său, în sânul neamului său și al lumii, și, în această scurtă clipocire cât se menține la suprafață, să reușească să mai și spună ce crede el despre ceea ce a văzut. Clipa aceasta trebuie să fie, așadar, ca o străluminare. Apa simbolică (metafizică) în care stă scufundat Iurie în cea mai mare parte a vieții sale, este adâncul istoriei Basarabiei, nevăzut și neștiut de lume, din care cauză volumele pe care le generează acolo, le scoate la suprafață, la tipărit, la citit, la păstrat în biblioteci ca să rămână pentru posteritate, sub genericul *Basarabia necunoscută*. A găsi timp și putere pentru a ieși din adâncurile trecutului și de a respira aerul contemporaneității, al prezentului, este și un dor, și o necesitate vitală care vine din legea echilibrului.

Și Iurie găsește acest timp. Ziuă îl poți vedea la majoritatea evenimentelor culturale ale Chișinăului, de multe ori și la cele din teritoriu, iar seara și noaptea se întoarce în „apa” sa. Era cât pe ce să-mi scape aici o comparație cu omul-amfibie... Am observat și un fel de legitate în ceea ce privește cărticelele subțirele pe care le scoate el și anume: cu cât e mai subțire cartea cea subțire, cu atât e mai mare potențialul de idei cuprins în ea. Lucrul acesta se referă la ultima „miniatură” a lui Iurie, volumașul intitulat *Note din Arca lui Noe* și scos recent în Editura „Ulysse”. După ce am citit cele 62 de paginuțe, mi-a venit cuceritor gândul că ele sunt scrise de un fel de Constantin Stere. Și într-adevăr, Iurie ni se arată aici ca un continuator al măreței personalități a celui care a fost C. Stere, dar mai ales a felului în care el făcea analize social-

politice. Colesnic este cel care a îngrijit și a editat, acum câțiva ani, monumentalul tom *Documentări politice* al lui Stere, el a fost cel care nu și-a putut afla împăcare până nu a cercetat totul despre Stere, ultimul lucru pe care l-a descoperit, după ani de necuntenă căutare, fiind mormântul înaintașului. Și așa se face, că în această mică lucrare a sa Colesnic ni se înfățișează ca un Stere al zilelor noastre, ca un analist teafăr și ager la toate cele, care spune lucrurilor pe nume, care știe a scoate la vedere esențialul, acesta fiind la el simplu și spus nesofisticat, neînflorit, limpede și profund. Adevărul este așezat la el înaintea stilului, Iurie confirmând, prin felul său de a fi, constatarea filozofului Ștefan Lupașcu, că stilistii demonstrativi sunt superficiali și chiar scriu banalități, pe când la oamenii care gândesc profund și spun lucruri și adevăruri noi, stilul rămâne în rândul doi, ca vorniceii.

Despre ce este această nu mare carte? Din cuprinsul ei fac parte tableta „A fi sau a părea”, un studiu despre Moldova de ieri, de azi și de mâine, un altul, puțin mai întins, intitulat „Ce nu știu rușii despre Rusia” și poemul „Axioma fericirii”. După cum reiese și din titlu, Iurie își construiește demersul ca pe un fel de Arcă a lui Noe, iar o astfel de arcă are menirea de a salva ceva de la o calamitate nimicitoare. Noe a luat în corabia sa câte o pereche din toate soiurile de vietăți. Iurie păstrează pe arca sa idei și propuneri de soluții salvatoare. Prin urmare, atunci când a ieșit de sub apa sa, el a constatat că Moldova, Rusia și alte locuri de pe Pământul nostru se află în fața unei mari calamități, a unui potop nou, devastator, în fața apocalipsei. Ceea ce face mai întâi Iurie, e că arată starea națiunii și a lumii, că scoate în vileag trăsăturile nocive ale acestora, pentru ca apoi să tragă concluzii treze despre care ar putea fi căile și mijloacele de salvare. La moldoveni, de exemplu, a părea este mai important decât a fi. Boala cea mare a moldovenilor este orgoliul, calitate care are un efect distrugător nemaipomenit. Orgoliul moldovenilor a finalizat cu fudulia personală și cu încăpățănarea, acestea fiind surorile drepte ale prostiei. Sfatul autorului este că „noi trebuie să ne învățăm a judeca lucrurile nu prin prisma orgoliului, ci prin prisma demnității naționale”. Din cauza orgoliului, în sânul clasei politice domină un egoism și o nedorință de a colabora, de a pune mai presus interesele naționale, încât starea dominantă la noi este aceea de „constipație politică”. Care este soluția? Vă las pe dumneavoastră să citiți cărtișia și să o aflați.

Articolul despre Rusia este cel mai sterist din toate. Iurie supune această țară unei radiografii, unei analize „cantiene” de o forță de pătrundere pe care o avea numai Stere în lucrările sale consacrate acestui subiect. Un filosof din sec. XIX spunea că „dacă zgârii un pic pielea de pe fața unui rus, dai de un tatar” (apud Colesnic). Iurie a făcut mult mai mult, el s-a adâncit până la rădăcinile acestei națiuni, descoperind, aș crede eu, legitățile ei de evoluție. Națiunea aceasta se află și ea, după Colesnic, într-un pericol de desființare. Iurie propune o soluție de salvagardare și pentru această seminție, chiar dacă în decursul istoriei ea ne-a fost vrăjmașă. Veți citi despre aceasta la finele articolului.

Iar la sfârșitul cărții vă așteaptă un înrouat poem al lui Iurie Colesnic intitulat „Axioma fericirii”. Dați-mi voie să citez aici doar ultimele două versuri, ca să puteți încerca să vă creați, în temeiul lor, o imagine rotundă despre această poezie:

„Iar un om fricos nu poate fi fericit.

Este o axiomă.”

Alexe Rău

Reîntoarcerea unui mare sociolog: Anton Golopenția

Joi, 18 ianuarie, la biblioteca ASEM a avut loc lansarea monografiei *Români de la Est de Bug* de Anton Golopenția. Prezentul volum aduce în fața cititorilor o cercetare și o realitate demografic-sociologică, din anii celui de-al Doilea Război Mondial. Cercetarea efectuată sub conducerea lui Anton Golopenția, a fost întreprinsă de o echipă a Institutului Central de Statistică (I.C.S.), conform dispoziției primite de la Președinția Consiliului de Miniștri și viza identificarea românilor de la est de Bug. Realitatea descoperită ca urmare a cercetării e prezentată în rapoarte, studii și tabele demografice indicând, pe localități, populația românească de pe teritoriul ucrainean dintre Bug și Nipru, gradul în care aceasta și-a păstrat limba și obiceiurile.

Volumul, editat de Sanda Golopenția, fiica autorului, acum profesoară la Universitatea Brown, Providence, revenită după aproape 30 de ani din SUA, împreună cu fratele ei Dan Golopenția, a fost lansat pe 12 ianuarie anul curent în București, iar acum și la Chișinău în cadrul unui simpozion organizat și moderat de prof. dr. Vasile Șoimaru. Domnul Șoimaru a vorbit despre activitatea lui Anton Golopenția, prezentând și o expoziție de fotografii făcute pe urmele monografiștilor, pentru că a cutreierat, pe cont propriu, aproape toate localitățile menționate în lucrare.

Atmosfera trecutului a fost sporită de prezentarea bucăților folclorice culese de monografiști în anii 1942 – 1944 din localitățile de peste Bug, care reflectă nu doar arealul moldovenesc, ci și Oltenia și alte zone folclorice românești: cântec de glumă, cântec de

nuntă, doină, bocet – toate adevărate perle, înregistrate și păstrate în forma lor originală.

Vlad Pohlă a vorbit despre oamenii, care suferind de pe urma războiului au fost salvați în anumite momente de An-

ton Golopenția, iar acum nu au destulă recunoștință pentru gestul acestuia.

Despre originea noastră indo-europeană, despre tradiție, valoare folclorică și identitate ne-a amintit Andrei Vartic într-un discurs profund ținut în fața publicului.

O prezentare a bucăților folclorice incluse în volumul *Români de la Est de Bug* și a expedițiilor întreprinse de Academia de Științe a Moldovei în perioada postbelică a realizat Nicolae Băieșu, cercetător științific la Institutul de Literatură și Folclor.

Ludmila Bulat, autoarea cărții *Români moldoveni de dincolo de Bug*, mama căreia este originară din Martonoșa, unul din satele cercetate de echipele lui Anton Golopenția, a prezentat o originală tabletă de grai specific din satul ei.

Valea Hoțului a beneficiat de o monografie sumară, alcătuită din una din cele trei echipe de cercetători. În acest sat Anton Golopenția personal cercetează pe de o parte metodele administrației rurale sovietice, iar pe de altă parte viața elementului românesc în cadrul Uniunii Sovietice (mai precis în cadrul fostei Republici Autonome Moldovenești) și în sfârșit verifică pe teren informațiile cu privire la localitățile în care sunt atestate comunități românești din partea de est a Nistrului. Valea Hoțului este și satul de baștină al scriitorului Alexei Marinat, care și-a amintit cu mare drag de acele timpuri, cu atât mai mult că a avut fericita ocazie să-l cunoască personal pe tânărul Anton Golopenția, găzduit în timpul expediției în casa părinților săi. „Avea o cameră a sa, avea stilouri frumoase și hârtie curată de diferite culori”. Mama îi ținea cumiți pe copiii mici și nu le dădea voie să intre în camera

lui, pentru că „domnul acesta scrie o carte despre satul nostru”. „Ce fel de carte, despre ce?”, întrebau copiii. „O carte despre cum am venit noi și bunii noștri în satul ăsta”, „Da ce, noi am venit în satul ăsta, mamă? Noi ne-am născut aici, și bunicii noștri tot aici s-au născut”, povestește scriitorul din amintiri. Era o carte așteptată de toată familia. Din toți ai casei doar Alexei Marinat a prins în sfârșit această carte.

Nicolae Dabija l-a sfătuit pe Alexei Marinat, o victimă a deportărilor, acum când a văzut această carte, să mai stea printre noi ca să depună mărturie despre adevărul acelor vremuri. Domnul Dabija i-a mulțumit lui Vasile Șoimaru pentru osteneala de a readuce în țară pe fiii și fiicele acelor oameni deosebiți care au activat în Basarabia și ale căror familii au avut de suferit: Zamfira Mihail (fiica părintelui Paul Mihail), Măriuca Vulcănescu (fiica lui Mircea Vulcănescu), Sanda și Dan Golopenția (fiica și fiul lui Anton Golopenția).

Simpozionul s-a încheiat cu vizionarea unui film realizat în 1931 în satul Cornova. Filmul a fost montat de mai multe ori, iar ultimul montaj din 1991 ne prezintă împletirea armonioasă a tuturor aspectelor vieții țăranilor din Cornova: munca pe deal, la culesul strugurilor și apoi la storsul lor sau claca de construcție a caselor, portul țăranesc și nunta alături de înmormântare, cu toate obiceiurile lor, viața spirituală, mănăstirile, meșteșugăritul și traiul de zi cu zi – o arhivă prețioasă care a impresionat pe cei prezenți și a prilejuit momente de inspirație pentru noi lucrări.

După cum spunea și doamna prof. dr. Sanda Golopenția, să avem în gând cuvintele britanicului Hugh Seton-Watson, care mărturisea, la una din ultimele sale vizite în România, că ar fi gata să meargă în Africa pe urmele chiar și a unui singur englez, spre a vedea cum și-a orânduit viața și ce a realizat pe alte meleaguri. Cuvintele istoricului britanic intră în ecou cu ideile despre cercetarea la est de Bug ale lui Anton Golopenția, care insistă asupra faptului că moldovenii trebuie căutați și în satele în care riscă să fie doar unul.

În numerele următoare vom publica mai multe momente din experiența de cercetare în domeniul sociologic a echipelor conduse de Anton Golopenția.

Natalia Scutaru

Mă numesc Roșu - prima carte a scriitorului turc Orhan Pamuk tradusă în limba română

Cartea *Mă numesc Roșu* a scriitorului contemporan turc Orhan Pamuk este publicată în 2006 la Editura „Curtea Veche” din București. Editorii bucureșteni au făcut o carte excepțională. Autorul ei, Orhan Pamuk, în 2006 a fost desemnat laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, cel mai prestigios premiu internațional. Pe coperta cărții este aplicată copia medaliei cu chipul lui Alfred Nobel – fondatorul Premiului, mai jos este tipărit textul – Premiul Nobel pentru Literatură 2006. Cartea-eveniment a apărut în colecția Byblos Bestseller. Designul copertei executată de Nemethi Andras Barna este reușit. Ilustrația de pe copertă: „Îndrăgostiți într-un pavilion”, miniatură dintr-un „Divan de Hafez”, atribuită lui Behzad Ibrahim din Tun (1581-1586) este frumoasă; pe cotorul cărții este scris: Premiul Nobel 2006. Hârtia cărții este fină, și cartea este bine legată.

Publicarea cărții a fost sprijinită de Ministerul Culturii și Turismului din Republica Turcia. Cartea a fost tradusă din limba turcă de Luminița Munteanu. Traducerea este excelentă, fluentă, cu note explicative la termenii necunoscuți și un glosar util. În nota traducătorului, Luminița Munteanu menționează: „Glosarul și notele sunt menite să întregască informația și să contribuie la o lectură mai nuanțată a romanului”.

De curând, a ajuns în posesia mea minunata carte de 610 pagini. Aparent, după numărul de pagini, ar părea o carte voluminoasă și grea, dar nicicum nu este așa, calitatea bună a hârtiei, formatul mijlociu al cărții, bine lucrată, o prezintă ca o carte de excepție, pe care mulți ar dori s-o aibă. Dar cartea nu este chiar pentru buzunarul fiecăruia, este foarte scumpă. Am început să o lectuez, scrisul mărunț nu incomodează, dimpotrivă te face să fii cât mai atent la text. În roman descrierea lumii fascinante a miniaturistilor otomani tradiționaliști din secolul al XVI-lea bătuită de crime misterioase este o fantezie demnă de *O mie și una de nopți*.

„Împletirea intrigii umane cu cea filosofică este foarte asemănătoare cu *Numele trandafirului* a lui Umberto Eco, el nu surprinde numai contradicțiile Istanbulului de ieri și de azi, ci și frumusețea sa extraordinară, atemporală”, scrie Maureen Freely în *New Statesman*.

Zece ani a muncit prin biblioteci și arhive Orhan Pamuk, cu miga, ca un salahor, pentru a se documenta și studia atent epoca dată, pentru a realiza o carte deosebită, cu o tehnică superioară, dar accesibilă oricui.

Mă numesc Roșu a fost distinsă cu trei premii internaționale: Prix du Meilleur Livre Etranger (Franța), 2002; Premio Grinzane Cavour (Italia), 2002; International IMPAC Dublin Literary Award (Irlanda), 2003.

Editorii bucureșteni au exclusivitatea publicării întregii opere a lui Orhan Pamuk în România. Recent a apărut de sub tipar un nou roman a lui Orhan Pamuk: *Viața cea nouă* la aceeași Editură „Curtea Veche”, în traducerea Luminiței Munteanu. Începând cu 2007 vor apărea alte patru lucrări ale scriitorului turc. Rămânem în așteptarea celorlalte cărți ale scriitorului turc, laureat al Premiului Nobel, pentru a savura din mireasma orientală.

Maria Brînzan

ZILELE ALEXANDRU DONICI

În conștiința poporului nostru Alexandru Donici a rămas ca unul dintre cei mai talentați scriitori. Creația lui „dulce ca mierea și amară ca fierea” ne convinge de adevărul, că „...înțelepciunea duhului... iaste viață”, cum ar zice Dimitrie Cantemir.

În fiecare an, în ziua de naștere a fabulistului (19 ianuarie), Biblioteca Publică Raională ce-i poartă numele, organizează *Zilele Alexandru Donici*, iar în cadrul lor concursul literar „Donici cuib de-nțelepciune”. La ediția din anul acesta au participat elevi din clasele I-IX de la instituțiile de învățământ din oraș și raion. La una din probele concursului – recitarea unei fabule de-a lui Donici – elevii au demonstrat că fabulele scrise cu un secol și jumătate în urmă continuă să fie actuale și în prezent.

Deosebit de ingenioși s-au dovedit a fi participanții la proba a doua. Conurenții au răspuns la întrebarea: care ar trebui să fie atitudinea societății față de cel care a știut să critice cel mai bine metehnele omenești?

Elevii au dat dovadă de talent și la proba de compunere a unei fabule. Printre învingători se numără: locul I – Corina Vărtosu (cl. IV, gimnaziul Mălăiești), Daniela Bunici (cl. VII, gimnaziul Trebujeni), Laura Botnari (cl. VIII, Liceul Teoretic „Ion Luca Caragiale”, Orhei); locul II – Alina Moroza (cl. IX, gimnaziul din s. Morozeni), Cristina Coșciug (cl. VI, gimnaziul din s. Pelivan), Natalia Midrigan (cl. VI, gimnaziul din s. Mălăiești); locul III – Iuliana Zaharia (cl. IV, gimnaziul din s. Fedoreuca), Mariana Garștea (cl. IV, gimnaziul din s. Fedoreuca), Radu Porcescu (cl. IV, gimnaziul din s. Fedoreuca), Cecilia Bivol (cl. VIII, gimnaziul din s. Morozeni), Mariana Cernalevschi (cl. VIII, gimnaziul din s. Cucuruzeni).

Tuturor participanților li s-au înmănat cadouri.

Valentina FRUNZĂ

Conferința „Prezervarea de lungă durată. Strategii și practici ale Parteneriatului European”

În perioada 20-21 aprilie 2007 Biblioteca Națională a Germaniei împreună cu Departamentul Federal pentru Cultură al Germaniei organizează conferința cu genericul „Prezervarea de lungă durată. Strategii și practici ale Parteneriatului European”. Manifestarea coincide cu perioada când Germania va deține Președinția Uniunii Europene.

Lucrările conferinței se vor axa pe prezentarea și discutarea statutului tehnic și organizațional al acțiunilor întreprinse de diferite țări europene în vederea prezervării pe termen lung a diferitor medii digitale. Informații suplimentare la adresa www.langzeitarchivierung.de/eu2007

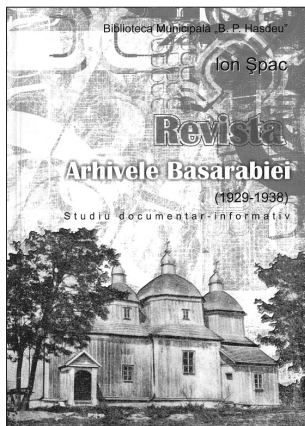
Reporter GB

Bibliografia Națională a Suediei numai în format electronic

Biblioteca Națională a Suediei a anunțat că începând cu luna ianuarie 2007 *Cartea suedeză* (Bibliografia Națională a Suediei) își sistează apariția în variantă tradițională. Acum există două căi de a consulta *Cartea suedeză*:

1. Versiunea on-line cu posibilități de căutare avansată, incorporată în catalogul „*Helveticat*” (<http://helveticat.nb.admin.ch/swissbook>). Accesul gratuit la această versiune este posibil începând cu 01.01.2007;
2. Ediția statică PDF. Accesul public gratuit este posibil din 15 ianuarie 2007 la adresa www.nb.admin.ch/sb-pdf. Ediția PDF este foarte asemănătoare cu ediția tipărită.

Rezistența prin bibliografie (O nouă carte de Ion Șpac)

La sfârșitul anului trecut roditorul bibliograf Ion Șpac a scos în Editura Bons Offices volumul *Revista Arhivele Basarabiei (1929-1938): Studiu documentar-informativ*, prin care inițiază un nou gen, poate chiar o nouă direcție în bibliografia tradițională, pe care eu aș numi-o bibliografie narativă, povestită. Pasiunea acestui autor pentru periodicele basarabene de până la 1940 este una ieșită din comun, el făcându-și o profesiune de credință conform căreia aceste ediții periodice au o însemnătate capitală pentru memoria națională și pentru întreținerea continuității generațiilor, continuitate care nu este posibilă fără cunoașterea istoriei patriei. Iar periodicele *Din trecutul nostru*, *Viața Basarabiei*, *Arhivele Basarabiei* ș.a. conțin informații fără cunoașterea cărora trecutul nostru nu poate fi cunoscut în întregul său și, mai cu seamă, în adevărul său. „Personal, scrie Ion Șpac, referindu-se la *Arhivele Basarabiei*, în calitate de bibliograf am rămas uimit de imensitatea documentară ce zace între copertele acestui periodic, și mirat, ca să nu spun indignat de faptul că revista este atât de rar solicitată”. Convingerea dlui Șpac este că partea de vină covârșitoare pentru această stare de lucruri o are bibliografia, sistemul de instrumente menite să desfășoare conținutul publicațiilor și să-l apropie de cititor. Aceasta e una din liniile drepte care configurează calea, cariera acestui distins bibliolog. E suficient să ne amintim, întru sprijinirea acestei constatări, că acum două decenii dumnealui a publicat o carte de cercetări în care demonstrează că de starea bibliografiei literare depind indicele de lectură (sau audiența operelor literare), mărimea tirajului și chiar succesul

comercial, indicele de vânzare al lor. Fidel acestei linii directoare pe care și-a formulat-o ca pe o deviză a vieții sale de bibliograf, de îndată ce s-a prăbușit imperiul sovietic și am intrat în perioada de renaștere națională, Ion Șpac s-a dat ca un credincios muncii de valorificare bibliografică a publicațiilor în care se conțin date prețioase, revelatoare, necunoscute despre trecutul nostru și despre oamenii de seamă pe care s-a ținut evoluția culturală și socială a Moldovei. În fața intemperțiilor și pericolelor care amenință ființa națională, intelectualii recurgeau și recurg la ceea ce se numește rezistență prin cultură. Ion Șpac contribuie la această cauză promovând rezistența prin bibliografie.

Cu un an și ceva în urmă, a dat publicității bibliografia consacrată revistei *Viața Basarabiei*, construită încă după tipicul clasicist, axat pe descrierea analitică, iar până atunci a scris o suită de articole referitoare la conținutul tematic al edițiilor în cauză, publicându-le în revistele de specialitate și în alte seriale de la noi. De asemenea, a folosit materialele din ele la elaborarea unor comunicări prezentate la diferite simpozioane și conferințe științifice.

În recenta-i carte, însă, deși urmează și ea aceleași devize, el operează o schimbare de macaz, întrecându-se pe sine. Noutatea cea mare este că de data aceasta prodigiousul bibliograf nu-și mai pivotează lucrarea pe rigorile bibliografice, și asta o face tocmai el, specialistul care scotea mereu pe tapet problema unificării, standardizării rigorilor de elaborare a bibliografiilor de diferite tipuri și genuri! Aici el, de fapt, aproape că nu mai face descrieri bibliografice, ci povestește conținutul revistei, număr cu număr, străduindu-se să evedențieze, cum zice dânsul, „loturile” de documente ce conțin date, informații care, în opinia sa, sunt cele mai utile pentru cercetători, profesori, studenți și pentru alte categorii de cititori. Termenul „descriere bibliografică” este înlocuit aici cu termenii „înregistrare” și „fixare”. Acest fel de scriitură parcă ar avea ceva comun cu revistele (expunerile) bibliografice, numai că organizarea și arhitectura textului ne conduc într-adevăr mai mult spre un fel de strategie narativă, spre eseistica documentară. El se confruntă însă cu problema că „nu putem înșira cuprinsul revistei pe zece

ani”, de aceea se limitează la enumerarea acelor materiale după care „să ne convingem de bogăția informațională a materialului adunat”, la „o trecere în revistă a documentelor mai valoroase, înlesnind astfel munca viitorilor autori ai istoriei adevărate a ținutului natal”. E vorba, așadar, de o axiologie subiectivă, de o viziune de autor, selecția materialului depinzând, într-un atare context, de convingerile, viziunile, erudiția și specializarea acestuia, lucru care seamănă să contravină deontologiei bibliografice. Conștientizând, probabil, acest lucru, dl Șpac, după ce expune pe scurt istoria apariției acestei reviste (editată la Chișinău din 1929 până în 1938 sub conducerea profesorilor universitari T. Gh. Bulat și N. Tomescu, a fost susținută financiar de generalul Baliff, președintele fundației regale, și de Nicolae Iorga atunci când acesta era președinte al Consiliului de Miniștri etc.), ne atrage atenția asupra faptului că acest periodic era „o revistă regională de orientare patriotică, având ca scop studierea pământului și a omului acestui ținut de graniță, atât de frământat”, care publică în temei documente de arhivă doveditoare a „străvechii stăpâniri moldovenești”. Dar conținutul ei nu se limitează doar la această tematică-pivot, căci într-un număr se menționează: „Cadrul nostru de studiu al sufletului moldovenesc de aici va fi cât mai larg și, credem, că nu ni se va lua în nume de rău, dacă vom aduce contribuțiuni care par a trece hotarele consacrate ale acestor două științe – istoria și geografia”. Operând cu aceste citate, dl Șpac ca și cum ne sugerează că aceste principii programatice ale revistei sunt și criteriile după care el a efectuat selectarea materialelor despre care ne povestește.

Dezvăluirile privind „metoda” lui Șpac continuă și în compartimentul „Îndrumări pentru utilizatori”. Trecând de autoaprecierea ce și-o face dl Șpac în prima propoziție (în care ne spune că lucrarea sa „constituie o adevărată comoară”, și cred că așa vor veni să afirme și cei cărora le este mai în firea lucrurilor s-o facă, adică cititorii, și îl spun și eu acum în calitatea mea de cititor, în aceste note-impresii de lectură), ne oprim mai întâi la avertismentul adresat cititorilor, în care se susține că importanța precumpănitoare în această carte o are aparatul informativ al lucrării, alias cuprinsul și indexurile auxiliare. Iar ceva mai jos citim o mărturisire a autorului care, cel puțin pentru mine, este de-a dreptul șocantă. Dl Șpac scrie: „...Întreaga lucrare e scrisă de dragul indexurilor acestea, auxiliare...”. E clar că pentru a facilita și a integra accesul la conținutul unui periodic, mai ales pe o perioadă mai întinsă, trebuie să

(continuare în pag. 14)

crezi instrumente de regăsire eficiente și pluriaspectuale. Dar instrumente referitoare la conținutul revistei ca atare, ci nu la povestirea despre acest conținut. Schimbarea de macaz ni se arată acum în toată lumina. Dl Șpac știe mai bine ca nimeni altul ce trebuie să dezvăluie un aparat informațional. Or, în bibliografia consacrată revistei *Viața Basarabiei* acest instrumentariu de regăsire se referă la originalul reflectat la nivel de metadata.

Cum a procedat el în această nouă lucrare a sa? Eu unul m-am ales cu concluzia că, în timpul când se documenta și își făcea notițe asupra materialelor (documentelor de arhivă) publicate în revistă, Ion Șpac, conștient de prioritatea originalului în cazul unor astfel de tipărituri, și-a construit aceste indexuri, care să-i servească lui însuși la cercetările pe care le efectua, dar care, publicate fiind sau organizate în formă de fișiere, ar fi putut deveni niște instrumente fără de preț pentru toți cercetătorii care vin să consulte numerele revistei conservate la Biblioteca Academiei. În virtutea „programului” său patriotic, el s-o fi gândit că, pentru a-și atinge destinația, conținutul revistei trebuie să fie făcut accesibil și pentru cititorii care nu au posibilitatea de a vizita sistematic Biblioteca Academiei. Soluția aleasă de autor reieșea, probabil, din realitățile economice care fac imposibilă deocamdată reeditarea facsimilată a revistei, dar și faptul că dl Șpac este un partizan inconvertibil al bibliografiei și al cărții tradiționale, posibilitățile ce le oferă în acest sens noile tehnologii fiind tratate de el cu reticență și cu o mare neîncredere.

Așa ori altfel, el s-a aplecat asupra notițelor (fișelor) sale și s-a apucat să scrie un text care să conțină cuvintele, termenii, sintagmele din indexurile concepute. E clar că pe parcursul muncii indexurile au fost extinse, completate cu termeni noi, importanți, trecuți poate cu vederea și că ar fi putut să apară ideea unor indexuri noi. Dar ce a însemnat munca la care a purces bibliograful nostru? Pe lângă operațiile de înregistrare și fixare, menționate mai sus, dl Șpac mai introduce în metoda sa și termenul (operația) „comentare”. Aceasta e o activitate deloc simplă, căci, scrie el, „...este vorba de o revistă documentar. Iar comentarea documentelor este o în-deletnicie extrem de dificilă”. Al patrulea concept pe care este așezată metoda șpachiană (alături de „înregistrare”, „fixare” și „comentare”) este exprimat prin termenul „sistematizare”. El avea câteva soluții de organizare a „povestirii bibliografice” a sale. Una din ele ar fi fost aceea de a povesti ce cuprinde fiecare număr al revistei. Un fel de

revista presei. Dl Șpac, însă, a fost și rămâne un arhitect de labirinturi bibliografice și, acum, textuale, în care îi place să se plimbe și să nu se rătăcească pentru că și-a creat din timp un fel de fir al Ariadnei, anume indexurile auxiliare. Textul lucrării este fragmentat, împărțit în ceea ce autorul înțelege prin „loturi”, acestea putând fi asemănate, convențional desigur, cu fragmentele numerotate din care se constituie scrierile lui Platon, de exemplu, sau cu ale altor filosofi antici și contemporani. Pivotal pe care se țin aceste „loturi” este clasificarea zecimală universală. Documentele selectate sunt împărțite pe clase, pe domenii, în funcție de subiectele abordate în ele. „Loturile” sunt numerotate, dar număratoarea începe nu de la schema CZU, ci chiar din Argumentul cu care se deschide volumul. Criteriile de împărțire pe „loturi” sunt diferite: o astfel de unitate textuală poate fi consacrată unei idei, unui subiect, poate comenta un lot de documente. Textul e compus din 230 „loturi” numerotate pe câmpurile din stânga în ordinea crescândă a lor. De cele mai multe ori „loturile” au subloturi (de ex. 91. 1, 91. 2, 91. 3, 91. 4), acestea însumând, delimitând aspectele (subiectele, documentele etc.) distincte ale lotului. Uneori e trecut într-un lot aparte un document important din suma de documente despre care s-a povestit în lotul precedent, sau se evidențiază în câte un sublot anumite citate, comentarii etc. Stilul în care autorul povestește despre documentele alese este unul, să-i zic așa, cronicăresc, sau, mai curând, unul de trecere la inventar, intercalat cu constatări, precizări, luări de atitudine șpachiene. Desigur, se menține totdeauna în prim-plan grija de a cuprinde în loturi și subloturi totul la ce face trimitere aparatul informațional al lucrării. Indexurile dragi ale autorului plasate în partea a doua a lucrării sunt: de nume, de materii (care, poate, este frugal în raport cu obiectivele lucrării), etno-geografic (pe care dl Șpac îl consideră cel mai important), domnitori și voievozi ai Moldovei, cronologic (inițiat și așezat pe criterii vagi), index de asociații, fundații, societăți, instituții etc., index de surse informative, index de criptonime, index de titluri și un foarte inspirat, rarism index de iconografie.

Noua lucrare a lui Ion Șpac este rezultatul unei munci remarcabile și a unui fel de gândire neobișnuit. Sigur că ar fi putut exista, și chiar există mai multe posibilități de realizare a unei astfel de idei. În varianta actuală, de exemplu, este omis un număr considerabil de documente și materiale din *Arhivele Basarabiei*, din care cauză

avem de a face, în acest volum, cu o informație incompletă. În plus, selectarea, oricare și a oricui ar fi ea, nu poate să nu fie marcată de preferințele autoriale subiective. Care ar fi putut fi celelalte soluții? Una ar fi fost pivotarea lucrării pe un tipic mai apropiat de funcția descriptivă, incluzând în mod exhaustiv metadatale documentelor conținute în numerele revistei, dar adăugând la fiecare notiță bibliografică câte o adnotare compusă din cuvinte, termeni, nume și sintagme-cheie, ceea ce ar fi condus la o viziune foarte apropiată de metoda creată de Șpac, numai că ea ar fi exclus subiectivismul și incompletitudinea informațională. Un exemplu de o astfel de abordare ar fi bibliografia fundamentală *Ștefan cel Mare și Sfânt* avându-l ca redactor științific pe academicianul Andrei Eșanu. O altă posibilitate ne-o oferă noile tehnologii. Numerizarea originalelor revistei, organizarea lor într-o bază de date înzestrată cu instrumentariu necesar de regăsire, de acces integrat, acest instrumentariu putând fi chiar indexurile elaborate de Ion Șpac, ar fi asigurat accesul la varianta digitală a originalelor, prin Internet, ceea ce ar fi asigurat o mai deplină dezvăluire a conținuturilor revistei și o mult mai mare audiență a acestui periodic.

Asta nu înseamnă, însă, că varianta, metoda lui Ion Șpac ar fi anodină. Cartea *Revista Arhivele Basarabiei* denotă o originalitate de gândire bibliologică remarcabilă, un spirit care iscodește fără istov în labirinturile informației, dar mai ales o personalitate preocupată de supraviețuirea noastră ca neam și de conservarea identității noastre naționale, lucru de neimaginat în afara cunoașterii istoriei patriei. Între altele, îndărătnicia cu care dumnealui apără și promovează formele tradiționale de difuzare a informației în fața invaziei tehnologiilor noi, globale, izvorăște, cred eu, tocmai din această dorință de conservare, de întreținere a memoriei naționale. Ion Șpac este un conservator ortodox și altruist, așa cum erau conservatorii al căror partizan era Eminescu. Iar noua carte a sa, mai ales dacă ținem seama de faptul că noile tehnologii sunt departe de a fi disponibile întregii populații în întregul teritoriu al Moldovei, că mulți învățători, tineri, intelectuali din afara Chișinăului nu au posibilitatea de a veni în capitală ca să vadă originalele revistei, este chiar așa cum și-a calificat-o el însuși, este un fel de tresor *renseignementique* cu tentă de chef-d'oeuvre a bibliologiei naționale.

Cartea a apărut sub auspiciile Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu”.

Alexe Rău

Nobilimea Moldovei

Joi, 22 februarie, la Biblioteca Națională a fost inaugurată expoziția-eveniment "Nobilimea Moldovei", dedicată dinastiei Dicescu. În acest an se împlinesc 170 de ani de la nașterea lui Pavel Dicescu, moșier basarabean de elită, mareșal al nobilimii din județul Chișinău, senator în Duma Rusiei; 120 de ani de la nașterea sopranei Anastasia Dicescu și 125 de ani de la nașterea pedagogului Iulia Siminel-Dicescu.

Expoziția este compartimentată în felul următor: Secolul nobilimii basarabene; Genealogistul Gheorghe Bezviconi și heraldul Paul Gore; Heraldică și genealogie; Vechi familii boierești: Familia Krupenski; Dinastia Dicescu; Neamul Cantacuzinilor; Sturdzeștii; Familia Hâjdeu; Boierii Stamati și Nobili basarabeni, atunci cândva. În total în expoziție sunt expuse materiale și documente de arhivă a peste 45 de familii ale nobililor basarabeni, care nu au intrat în expozițiile precedente: Măcăreștii; Măzărachi, Leonard; Rosetti; Donici; Russo; Buznea; Boguș; Zborea; Hâncu; Hasnaș; Cotruță; Catargi; Arbure; Stuart ș.a.

La inaugurarea expoziției au participat Alexei Rău – directorul general al Bibliotecii Naționale, Iurie Colesnic – scriitor; Aurel Marinciuc – profesor universitar și regizorul Andrei Vartic.

Alexei Rău a explicat în primul rând noțiunea de *nobil*, referindu-se la astfel de calități ca generozitatea, bunătatea, cinstea, eleganța, grația, finețea și distincția, superioritatea și ținuta. Nobilii confereau demnitate și elevație culturii naționale, făcând-o să fie apreciată în lume. Ei sunt partea de aur a fondului genetic al neamului. Nobilii basarabeni au creat istoria și cultura plaiului

nostru. Au lăsat urme călăuzitoare pentru generațiile viitoare. De la nobilii moldoveni au rămas numeroase monumente de arhitectură. Pe contribuția dinastiilor se ține continuitatea și memoria. La fel a adus la cunoștința publicului istoria familiei Krupenski, mai ales a lui Pavel Krupenski, care a fost moșier în satul său natal Larga. Apoi s-a referit la activitatea sopranei Anastasia Dicescu, care a urmat ideea lansată de George Enescu de a crea la Chișinău un conservator. Sub conducerea ei în anul 1919 la Chișinău se deschide Conservatorul "Unirea".

Scriitorul Iurie Colesnic, după ce a subliniat că noblețea e o stare de spirit, a relatat despre activitatea în Duma de Stat a lui Pavel Dicescu; despre dinastiile Râșcanu și Măzărachi. Aurel Marinciuc a prezentat cartea Eufrosiniei Kersanovskaia *Culpable de rien: chronique illustrée de ma vie au Goulag*, desenele căreia au zguduit o lume întreagă. Cartea a apărut la Editura "Plon" din Paris. Andrei Vartic s-a referit la activitatea juristului și filantropului Vasile Stroescu, care a înființat școli în Basarabia și Transilvania.

Nobilimea Moldovei a creat în mare parte cultura acestui plai, a lăsat urme călăuzitoare pentru generațiile ce au urmat și vor mai urma.

Ideea de a efectua, în baza colecțiilor BNRM, unele cercetări de anvergură asupra istoriei și contribuției nobilimii a fost lansată de cei prezenți la eveniment.

Raisa Melnic

American Libraries celebrează prima sută de ani

De la prima apariție în 1907 *American Libraries* – revista Asociației Bibliotecilor Americane – a fost tirajată în peste 29 milioane de exemplare. Promovarea celor mai bune experiențe de activitate, moderarea dezbatelor pe cele mai fierbinți probleme ale domeniului profesional, difuzarea celor mai importante evenimente și noutăți printre membrii asociației au contribuit la popularitatea revistei pe parcursul unui secol de existență.

Revista a făcut enorm pentru a ajuta cititorii să înțeleagă mai bine lumea și profesia în continuă schimbare.

În cel de-al doilea secol revista pășește cu un nou design, noi rubrici, inițiative digitale și evenimente remarcabile care vor marca primul secol de existență.

Evenimentele și articolele aniversare, incluse într-un număr comemorativ, care va apărea în iunie/iulie, vor culmina cu o expoziție care va avea loc la conferința anuală ALA din iunie, organizată la Washington.

În era schimbărilor rapide, *American Libraries* rămâne ajutorul constant al bibliotecarilor, oferind informații și ajutându-i să-și facă mai bine meseria. Fiecare număr oglindește transformările care au loc în biblioteci și în asociații și ghidează cititorii spre noi realizări și noi culmi ale profesiei.

Felicitări colegiului editorial și tuturor cititorilor!

Reporter GB

Politica bibliotecilor privind folosirea telefoanelor mobile

Dezvoltarea și modernizarea tehnologiilor de informare și comunicare sporește spectaculos și folosirea telefoanelor mobile, care în spațiile publice capătă dimensiuni deranjante. Pe măsura extinderii telefoniei mobile, devine tot mai evidentă influența negativă a acesteia și asupra bibliotecilor. Gălăgia provocată de celulare devine tot mai frecvent motiv de ceartă între utilizatori, pe de o parte, și între utilizatori și bibliotecari, pe de altă parte. În aceste condiții, bibliotecile ar trebui să-și revadă regulamentul de ordine interioară în așa fel ca acesta să prevadă crearea în cadrul bibliotecii a unor spații de studiu libere de influența telefoanelor mobile.

Poate ar fi cazul de revăzut „Codul privind conduita utilizatorilor”, acolo unde există, sau de elaborat acest document în bibliotecile în care n-a existat până acum. De rând cu celelalte prevederi privind conduita utilizatorilor, acesta ar trebui să includă o clauză privind interzicerea telefoanelor mobile în spațiile destinate pentru studiu, oferite de biblioteci, în coridoarele adiacente spațiilor pentru personal sau birourilor administrative etc.

Convorbirile telefonice ar putea fi permise în locurile unde să nu deranjeze alți utilizatori sau personalul bibliotecii, cum ar fi holurile, coridoarele, scările, locurile amenajate pentru odihnă sau special în acest scop, toate reieșind din condițiile bibliotecii concrete. Fiecare bibliotecă trebuie să determine cu grijă spațiile și să aibă justificarea necesară pentru spațiile unde folosirea telefoanelor mobile este interzisă.

Politica bibliotecii privind folosirea telefoanelor mobile trebuie făcută publică și adusă la cunoștința tuturor utilizatorilor, care vor fi informați despre restrângerea folosirii celulelor în unele spații ale bibliotecii.

O politică bine gândită privind folosirea telefoanelor mobile sporește posibilitatea ca în timp utilizarea acestora în spațiile destinate studiului să fie limitată sau chiar problema să fie scoasă de pe ordinea zilei.

V.O.

Cele mai citite cărți din Marea Britanie

Un sondaj realizat în Marea Britanie cu scopul de a aniversa World Book Day (Ziua Mondială a Cărții) a desemnat cele 10 cărți fără de care cetățenii acestei țări nu pot trăi. Peste 2.000 de britanici și-au exprimat opțiunile prin vot la adresa www.worldbookday10.com. Pe primul loc în topul cărților fără de care britanicii nu pot trăi s-a situat romanul *Mândrie și prejudecată*, semnat de scriitoarea Jane Austen. Cu 20% din opțiunile votanților, *Mândrie și prejudecată* a surclasat cărți celebre din toate timpurile, inclusiv contemporane. Apărut în 1813, acest roman ar putea părea pentru unii desuet. Nu este deloc așa. Complexitatea personajului principal, talentul cu care autoarea introduce cititorul în lumea de la cumpăna dintre secolele XVIII și XIX, observația și umorul ei rafinat captivează orice generație. Pe locul doi (cu 17% din voturi) s-a situat *Lord of The Rings* (Stăpânul inelelor), celebra trilogie scrisă de JRR Tolkien, cunoscută mai ales datorită ecranizărilor spectaculoase. Locul trei i-a revenit romanului *Jane Eyre*, de Charlotte Bronte (14% din voturi), una dintre cele mai populare lucrări englezești de ficțiune.

Biblia, inclusă în preferințele cititorilor, cărțile care îl au ca erou pe Harry Potter, semnate de JK Rowling, au obținut locul patru, cu 12% din voturi, surclasând cartea lui Harper Lee, *To Kill A Mockingbird* (Să ucizi o pasăre

cântătoare) – locul cinci, cu 9,5% voturi. Pe locul șase se situează *Biblia*, cartea fundamentală din orice cultură, cu 9% opțiuni. Trebuie semnalat că *Biblia* a obținut locul patru conform voturilor exprimate de cititori cu vârste cuprinse între 43 și 60 de ani, în timp ce la categoriile de vârstă sub 18 ani, aceasta s-a situat pe locul 19. Locul 7 este ocupat de *Wuthering Heights* (La răscruce de vânturi), de Emily Bronte. Pe locurile opt și nouă se află, la egalitate de voturi (6%), *Nineteen Eighty Four* (1984) de George Orwell, și *His Dark Materials*, de Philip Pullman, urmate de *Great Expectations* (Marile speranțe), de Charles Dickens. The Qualifications and Curriculum Authority spune că top 10 relevă importanța studierii textelor clasice în școală.

Top 10

1. *Pride and Prejudice* (Mândrie și prejudecată), Jane Austen;
2. *Lord of the Rings*, (Stăpânul inelelor), JRR Tolkien;
3. *Jane Eyre*, Charlotte Bronte;
4. *Harry Potter books* (cărțile cu Harry Potter), JK Rowling;
5. *To Kill a Mockingbird* (Să ucizi o pasăre cântătoare), Harper Lee;
6. *The Bible* (Biblia);
7. *Wuthering Heights* (La răscruce de vânturi), Emily Bronte;
8. *Nineteen Eighty Four* (1984), George Orwell;
9. *His Dark Materials*, Philip Pullman;
10. *Great Expectations* (Marile speranțe), Charles Dickens.

Arina Avram

Mircea Snegur- memorialist

Pe data de 15 martie în sala mare a Bibliotecii Naționale a avut loc lansarea cărții lui Mircea Snegur „Labirintul des-

tinului". E vorba, de fapt, de primul volum al unei trilogii care urmează să apară sub acest generic, iar editorul care a venit în sprijinul realizării acestui proiect este Fundația „Draghiștea”. Ceea ce s-a produs în acea zi la Biblioteca Națională a fost mult mai mult decât o lansare de carte. Volumul întâi al memoriilor primului președinte al republicii Moldova a fost un prilej pentru o revedere, o reședere împreună a actorilor politicii, culturii, științei noastre în acei ani de dobândire a libertății, a independenței și suveranității statale a Moldovei, de lupte și victorii, de bucurii legate de deschiderea unui drum nou pentru noi. Au fost prezenți în sală doi ex-președinți de țară, doi ex-prim-miniștri, zeci de miniștri, deputați, funcționari publici din acea perioadă, scriitori, oameni de bună-credință și iubitori de neam. Sala cea mare a BNRM a fost prea mică pentru a-i putea încăpea pe toți cei care au dorit să participe și să fie martori la acel eveniment unic în felul său.

Iar domnul Snegur s-a arătat a fi și meșter la cuvânt. Academicianul Mihai Cimpoi, moderatorul manifestării, își amintea că în perioada când era președinte de fracțiune

în parlament și când exercita funcția de președinte de republică, dl Snegur avea totdeauna pe masa de lucru dicționare explicative ale limbii române și dicționare rus-române. El își cultiva mereu limbajul, lucru care se vedea din cuvântările sale publice, iar acum se vede și din acest prim volum al memoriilor, scris, zicea Cimpoi, într-o limbă crengiano-sadoveniană. Mircea Snegur poate fi și devine deja și un scriitor. În deschiderea evenimentului, ca și în alocuțiunea de închidere, dumnealui a mărturisit că a prins gustul scrisului și că nu se mai poate rupe de la această îndeletnicire.

Volumul I al „Labirintului destinului” cuprinde anii de la nașterea dlui Snegur până la învestirea sa în postul de președinte al Republicii Moldova. Ex-ministrul sănătății, dl Ghidirim, a caracterizat volumul ca fiind unul așezat, crescut din bună-tate și cumsecădenie. Dl Snegur nu scrie de rău nici despre dușmanii săi cei mai inveterați. Totuși, faptele sunt expuse obiectiv (autorul s-a documentat în arhive și biblioteci pentru a-și corobora amintirile cu realitatea concret-istorică), imparțial, încât cei care erau dușmani se întrevăd în această ipostază prin însăși realitatea mărturisită, fără a fi nevoie de calificative și de intervenții autoricești. De fapt, dl Ghidirim a repovestit, în felul său, conținutul întregului volum. Nicolae Dabija,

pomenit și el în carte, și-a împărtășit amintirile despre activitatea în comun în cadrul parlamentului unional, despre lupta pentru limbă și alfabet, despre curajul bărbătesc pe care îl manifesta dl Snegur în situațiile cele mai grele, spre deosebire de alți demnitari care, de regulă, cam luau apă în gură. Ex-prim-ministrul Valeriu Muravschi a accen-

(continuare în pag. 18)

tuat că această carte e o sursă nestemată pentru cei care învață sau cercetează istoria Moldovei, e un testament pentru urmași. Academicianul Gh. Paladi a povestit despre activitatea științifică a dlui Snegur în domeniile legate de agricultură și de felul în care a știut să dea o orientare progresistă dezvoltării agriculturii pe timpul când era responsabil de acest sector în cadrul cc al pcm. Ion Hadârcă, despre care Mircea Snegur a scris în mai multe pagini ale volumului, în termeni elogioși, a opinat asupra caracteristicilor stilistico-conținutale ale cărții și și-a amintit despre unele evenimente la care a participat împreună cu primul președinte al țării. Andrei Vartic a ținut o alocuțiune poetică prin excelență, din care reiese că în acel moment Moldova avea nevoie de un președinte exact așa cum este Snegur și Dumnezeu i l-a dat la timpul potrivit. De altfel, cu ani în urmă, pe când era președinte al Fundației „Basarabia”, Vartic a publicat un impunător volum despre

viața și activitatea lui Mircea Snegur, cu audiență până în prezent. Maestrul și ex-ministrul Ion Ungureanu, în stilu-i

inconfundabil și cu limbajul de excepție ca frumusețe și ca elevațiune intelectuală, și-a amintit și el de acei ani zbuciumați și glorioși pentru Moldova. Și atunci și acum, când își scrie memoriile, Mircea Snegur îl avea și îl are pe Ion Ungureanu ca pe un model în ceea ce privește limba și stilul. Drept că și Andrei Strâmbeanu, în luarea sa de cuvânt, a subliniat (ca replică adresată lui Nicolae Dabija care spusese anterior că atunci când avea consilieri la președinție dl Snegur scria mai puțin reușit, iar de când nu mai are consilieri, scrie foarte bine), că îi este lui Snegur consilier lingvistic neoficial din acei ani până astăzi.

Toți ceilalți vorbitori au împletit și ei opiniile despre cartea lansată cu amintirile.

La încheiere, Mircea Snegur a spus că felul în care s-a petrecut lansarea și acela în care au vorbit participanții, îi sporesc încrederea în capacitățile sale scriitoricești și că va scrie neapărat toate cele trei volume promise. De altfel, volumul lansat are 857 (aproape o mie!) de pagini, lucru care ne arată că domnul Snegur are nu doar îndemânare la scris, ci și frumoasă laboriozitate, îndărătnicia și hărnicia unui scriitor ouvrier, cum ar zice B. P. Hasdeu.

Pe data de 15 martie a avut loc una din cele mai remarcabile acțiuni culturale din istoria BNRM.

Vom aștepta cu nerăbdare celelalte volume de memorii ale celui dintâi ctitoritor președinte al Moldovei noastre.

Raisa Melnic

Antologia unui sentiment dubios

Compania amorului în cele mai frumoase 100 de poeme românești. Antologie întocmită de Petru Romoșan. Editura Compania, București, 2007, 176 p.

Dificultățile liricii de dragoste – acesta este titlul unei poezii a lui György Petri, și primele versuri sună așa: „Nu pot, deci, să scriu nimic/ despre ochii-ți frumoși?”. Petri, unul dintre cei mai mari poeți ai literaturii maghiare, s-a remarcat și prin faptul că a știut să pună degetul pe rană: a găsit întotdeauna temele nerezolvate și de mare interes. În cazul de față, a arătat contradicția dintre pornirea poetului de a vorbi despre dragoste și ființa iubită, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic din secolul al XVII-lea și până astăzi, și știința amară că s-a întâmplat enorm de mult.

Să nu creadă nimeni că mă pierd printre paralele deșarte. Nu se poate să nu fi auzit un poet român măcar o dată: „De ce nu scrieți versuri frumoase ca ale lui Eminescu?”. Dacă schimbăm numele cu cel al lui Petöfi, întrebarea asta mohorâtă devine cum nu se poate mai maghiară.

Pentru cine poate emite o frază așa desuetă și punitivă, desigur că nu ar admite în veci că frumoasa poezie teribilistă a lui Dimitrie Stelaru e literatură: „Ce-mi pasă dacă-mi încui ușa/ Și adorm beat lângă prag!/ Știu că ești aproape de mine/ Și-ți sunt cât Dumnezeu de drag” (*Olivia*). Desigur, nu e „literatură” nici *Vis cu institutoare* al lui Leonid Dimov: „Am lovit-o-n laringe cu trident milostiv”. *Leda* de Marin Sorescu e curată blasfemie, iar *Roman* de Florin Mugur, de neînțeles. Nu se știe ce vor poeții de astăzi, spune ipocritul gentilom, și nu-i pasă că cei trei, din păcate, nu mai sunt deloc „de astăzi”.

Pentru mine, *Roman* este unul din vârfurile antologiei redactate de Petru Romoșan. „Lasă hârțiile, îmi strigă pieptănându-se. s...t Vreau s-o sărut, o las să vie./ dar cineva-ntre gura mea și-a ei/ așază lent/ o foaie de hârtie”.

Nu există o expresie mai tragică a conflictului dintre creator și îndrăgostit. Și nu e nimic mai modern în sensul adânc al cuvântului decât *Leda*: „Leda trece surâzând/ Printre lucruri/ Și se culcă/ Cu fiecare. s...t Mare poamă mai e/ Și Leda asta./ De aceea lumea rămâne/ Așa de frumoasă”.

Cititorul de mai sus, iubitor al unui Eminescu manelist, de melodie fără conținut, ar fi cucerit de versurile Ileanei Malancioiu și abia când ar reciti a doua sau (să fim totuși rezonabili) a treia oară, ar simți erotica macabră a poeziei *Ursul*: „Să urce-apoi din nou pe șira spinării-ncet până la gât/ S-aud vertebrele trosnindu-mi sub dreaptă laba lui de fiară/ Și să nu pot țipa de teamă ca-n timp ce trece peste mine/ Ca să mă vindece, strigându-l, el ar putea să scoată-o gheară”. Așa cum tot muzica l-ar legăna, ascultând *Cântecul naiv, deloc naiv* de Emil Brumaru: „De ce nu vrei să-nnebunești la ora cincii/ După-amiază, când e atât de bine./ Și în sufrageriile adânci/ Să faci pe preșuri tunde dulci cu mine?”.

Vreau să spun prin aceste considerații amărui că antologia lui Petru Romoșan este una șireată. Alături de șlagăre ale manualelor cum ar fi Văcăreștii, Eminescu sau *Decembre* de George Bacovia (parcă și aud vocea tristă și sceptică a lui Nicu Alifantis) el a pus operele pe care le-am semnalat și multe altele – pe care din lipsă de spațiu nu pot să le amintesc. Citind, de la un capăt la altul, *Compania amorului în cele mai frumoase 100 de poeme românești*, poezia românească de dragoste „marca Romoșan” își pierde bucuria ardentă, fără probleme, și câștigă o bucurie contradictorie, antitetică, uneori aproape de ură și mult mai rafinată. Din grădini și de lângă tulpini, din codru și de lângă izvor, ea sau el intră într-o încăpere curioasă unde se întâmplă lucruri încă și mai curioase. Câteodată (de exemplu, ajungând la *Flanela* lui Mihai Ursachi) m-am gândit la erotismul ascuns și totuși atât de viu și de palpitant al unui Kavafis, în care plăcerile sunt mai mult semnalate decât descrise, și chiar în asta stă puterea de evocare a poetului.

Antologiile *Compania* urmăresc întotdeauna firul cronologic și, desigur,

asta e mai mult decât de înțeles (poeții de azi, ca și cei de ieri, pot fi poeți mai ales pentru că Văcăreștii au fost), dar perspectiva sincronică e mai captivantă decât cea diacronică. Dacă citim așa, pe cei „vechi” ca pe niște contemporani, așa cum i-a citit Jan Kott pe autorii greci sau pe Shakespeare, Eminescu e un Geo Dumitrescu mai cuminte și mai melancolic, Emil Brumaru – un Ienăchiță Văcărescu mai rafinat și mai decadent, Arghezi – un creator ce i-a dat chip și trup „poamei” lui Marin Sorescu. În poezie, nici o mie de ani nu înseamnă mult – ce-ar însemna atunci două sute sau treizeci?! Literatura nu e un dulap pe ale cărui rafturi dorm, în naftalină, versurile vestejite. Am o singură nedumerire: de ce nu se pot citi, în *Compania amorului*, poezii mai recente? „Nu e o întâmplare cvasidispariția poeziei de dragoste în ultimii treizeci de ani. Acești ani convulsivi pentru istoria României i-au îndepărtat pe poeți de o sursă eternă de inspirație – apropiindu-i adesea artificial de dezbaterile cetății sau, dimpotrivă, fixându-le maladiv privirea asupra imaginii lor din oglindă”, scrie redactorul în prefața cu titlu semnificativ: înapoi la clasici!. Aș spune că, totuși, nici Gabriela Melinescu, ultimul poet din volum, nu poate fi considerată „clasică” în sensul propriu al termenului; pe de altă parte, amintind doar două exemple, ce sunt *Poemele de amor* ale lui Mircea Cărtărescu și *Iubita fizica* lui Iulian Tănase, dacă nu „poezii de dragoste din ultimii treizeci de ani”? Știu că antologia este un gen arhisubiectiv, dar cred că merită câteodată să te lupți cu propria-ți subiectivitate și, eventual, s-o înfrângi.

Nicio observație critică nu știrbește însă rostul suprem și sublim (pentru mine, cel puțin) al unui asemenea volum: mulți autori idolatrizați (Eminescu, Arghezi, Bacovia ș.a.) devin din nou creatori vii, care pot fi recitiți și dezbătuți, și mulți aproape uitați (Geo Dumitrescu, Magda Isanos, Radu Stanca etc.) pot fi redescoperiți. Cine dorește mai mult e fie prost, fie perfecționist, fie redactor de antologii...

Péter DEMÉNY

www.observatorcultural.ro

Cărți noi la LiterNet

Pentru astăzi am ales două cărți noi în format electronic de la LiterNet, cu șase autori! Prima, *Bună Cristina! Pa Cristina!*, este un scenariu redactat de patru autoare: Ana Agopian, Carmen Mezincescu, Oana Răsuceanu și Iulia Rugina. Cea de-a doua este un palimpsest, *De la moartea copilului la uciderea copilului/Teatru și sculptură*, scris de George Banu și Monique Borie.

- No one is her chain sau reconstrucția unui sentiment.

Greu de făcut abstracție de faptul că avem de-a face cu un text scris de patru femei – ca femeie, nu pot să-mi abțin curiozitatea despre cum ar comenta un bărbat scrierea de față. Mi-a plăcut la prima lectură, și la a doua, probabil și acum, când am recitit-o a nu știu câta oară pentru a-i scrie o prezentare. Ca să reiau un clișeu, aș putea spune chiar că m-am regăsit în ea, asta înseamnă de fapt că mi-a plăcut. Un sentiment mai curând amar, căci am perceput-o la modul trist încă de la început.

Admir multe scriitoare, totuși de plăcut în sensul de plăcere nu mi-au plăcut cu adevărat decât cărțile unor bărbați. Iată un gând care îmi vine acum pentru întâia oară: ca să-ți poată plăcea ceva, trebuie să te relaxeze, ca să te relaxeze, trebuie să te ajute să evadezi din tine, ca să te ajute să evadezi din tine trebuie să-ți fie cumva străin, diferit. Și nu am să insist asupra faptului că o femeie este de cele mai multe ori diferită la nivelul palpabil al sufletului de un bărbat. Cristina din scenetă îmi amintește mult de mine la o vârstă pe care nu mi-o iubesc – vârsta ei. Prima îndrăgosteală, căci mai târziu vom conveni cu toatele că nu merită să o numim prima dragoste. Un sentiment de care ne amintim cu zâmbetul pe buze, ca să nu recunoaștem că de fapt ne provoacă amărăciune. Câte iubiri de la treisprezece ani durează, sau măcar devin fapt? Cel mai adesea niciuna.

Noi, fetițele crescute mari, îi vom zâmbi lui Tudor (numele pe care Cristina nu-l va uita niciodată și, probabil, va evita cu delicatețe să-l dea copiilor ei) de la distanța timpului care ne separă, de după geamul noii camere în care locuim. Finalul scenei, ultima secvență. Final deschis, pentru o iubire copilărească cu final închis. Ca un cititor cu partipris ce sunt, nu m-am întrebat ce s-ar fi putut întâmpla cu ei, după un timp – asta mi se pare să conteze cel mai puțin, ceea ce înseamnă mai puțin decât deloc. Ca fetiță devenită adolescentă, vă spun că iubirea Cristinei nu putea dura așa, era insuportabilă, umilitoare, de neîngăduit. Trebuia să treacă în altceva, pentru că altfel... Așa se face că Tudor îi apare vizavi (aici s-ar potrivi mai bine un cuvânt hibrid, româno-franțuzesc, «vis-à-vis»), se uită la ea, o recunoaște, îi zâmbește. Deci – Happy End? Nu. E vis ceea ce ea vede pe geam? Nu, oricât ar fi de miraculos, e chiar Tudor. De fapt, despre miracol este vorba, despre ceea ce devin iubirile noastre de fetițe, despre locul unde ni se duc visele după ce ne trezim, după ce ne decidem să le uităm, dacă nu au fost tocmai plăcute.

Și îndrăznesc să spun că niciodată primele iubiri ale unei fetițe nu vor fi amintiri plăcute, pentru că fetițele fac în general lucrul acesta, se îndrăgostesc cu adevărat pentru întâia dată pe la treisprezece ani. Fiind vorba de o inițiere mai curând dureroasă, nu poate dura, iar ea, Cristina, nu va trece

mult și se va ridica din propriul plâns de pe covor, pentru a se muta într-o casă nouă, de la fereastra căreia îi va zâmbi lui Tudor, care va veni spre ea, zâmbindu-i la rândul său. Final neașteptat: dragostea trebuie să fie fericită sau nu va fi deloc; durerea va fi convertită în altceva sau ne va anihila. La fel de crud ca lupta pentru existență. Și atunci nu avem oare dreptul să ne întrebăm unde sau când e de fapt iubire? În suferința inițială, pe care o datorăm pentru totdeauna inaccesibilității Tudor sau în ceea ce putem spera că e un sentiment reciproc, care ne va reda demnitatea? Un lucru e însă cert: Cristina îl iubește pe Tudor, Cristina îl va duce pe Tudor cu ea în viața ei, oriunde se va muta.

Dacă asculta un cântec de Chris de Burgh atunci când se îndrăgostește de Tudor, s-ar putea ca mai târziu, când îi re-găsește privirea de la pervazul geamului din camera ei nouă, să se identifice mai curând cu fata din cântecul lui Reamon... „cos' she'd say, it's OK, I got lost on the way, but I'm a supergirl, and supergirls don't cry... And then she'd say that nothing can go wrong. When you're in love, what can go wrong? And then she'd laugh the nighttime into day, pushing her fear further long... You can see in her eyes that no one is her chain...” (fragment din recenzia Irinei Ohanisian la *Bună Cristina! Pa Cristina!* de Ana Agopian, Carmen Mezincescu, Oana Răsuceanu, Iulia Rugina)

- Teatru și psihologie

De multe ori mă gândesc la asemănările dintre teatru și psihologie. Ambele sunt, în felul lor, situate la granița dintre domenii ale căror caracteristici sunt, parcă, mai ușor de stabilit. Cu alte cuvinte, obiectivitatea psihologiei și teatrului este un fel de mit, ceva proteic, schimbându-se de fiecare dată când o altă privire critică încearcă să le delimiteze statutul. Psihologia are angoasa condiției sale de știință, iar teatrul, oricât ar părea de paradoxal, este nesigur pe condiția sa de artă. Textele culese în această carte îmi vorbesc tocmai din această perspectivă – sunt glasurile unor oameni marcați, mereu conștienți de zbaterea teatrului de a-și găsi o definiție clară, de a-și definitiva o dată pentru totdeauna mijloacele și legăturile de rudenie cu celelalte arte.

George Banu ne prezintă într-o manieră elegantă prin concizie și sațietate o posibilă istorie a teatrului din perspectiva evoluției motivelor sale principale, ca un studiu de caz asupra pretextului tragic (în Antichitate) și mai recent al gestului tragic de ucidere a copilului. Într-o poetică a extremelor emoționale de așa natură încât devin supraumane și se transformă în arhetip, cum este tragedia, dispariția copilului este mereu un act al destinului. Legătura imposibil de rupt dintre copil și mamă este așadar secționată de un „ce” care transcende puterea omenească, iar mama rămasă separată efectiv de lume, ajunge la hybris. În modernitate, motivul este radicalizat și transformat într-un gest de sfidare a destinului. Moartea copilului nu mai este o cauză având ca efect paroxismul emoțional, ci este un efect al acestuia, este un gest ultim și total de eliberare prin negarea unei existențe inacceptabile.

Ca atare, în mod paradoxal, gestul este încărcat de semnificația unei salvări. Apropierea teatrului de psihanaliză nu pare a fi mai mare nicăieri decât în acest punct în care motivul teatral este tangențial cu mecanismul psihologic la fel de mult ca în cazul bine cunoscutului „complex al lui Oedip”. Dacă în eseul lui George Banu meditația asupra unui motiv

(continuare în pag. 21)

teatral anume poate fi pusă în relație cu statutul general al teatrului numai prin asociere de idei, textul lui Monique Borie urmărește această angoasă de facto, reușind un rezumat foarte eficient al evoluției concepției oamenilor de teatru (autori și regizori) despre propria lor artă și despre modul în care ea ar trebui să devină. Astfel, perioada simbolistă este una de mare eferescență în acest sens, venind ca o reacție la un manierism și la un simptom de ignorare a teatralității în favoarea realismului.

„În această perioadă, dramaturgi ca Maurice Maeterlinck și regizori precum Gordon Craig sunt puși în fața conștiinței faptului că toate artele au ca mediu de manifestare o materie neînsuflețită, toate în afară de teatru. Consecința imediată a

acestei concluzii este conștientizarea beneficiului adus de o asemenea obiectivare (implicită la celelalte arte) și dorința de a avea acces la o obiectivare similară. Iată cum se naște paralela dintre actor, ca reprezentant al artei sale și prin extensie a artei teatrale, și statuie, tot reprezentativă, dar cum nu se poate mai diferită de pulsul vital inevitabil al omului-actor” (fragment din recenzia lui Mircea Laslo la cartea *De la moartea copilului lauciderea copilului/Teatru și sculptură* de George Banu și Monique Borie). Citiți integral recenziile și descărcați gratuit textele la <http://editura.liternet.ro>.

Ovidiu DRAGHIA
ovidiu_draghia@yahoo.com

Multimedia

IMAGINI VIRTUALE. Blogul ca fractură (I)

Marius Ianus are bloguri, scrie pe alte bloguri (pe hyperliteratura, pe care l-a fondat împreună cu Cezar Nicolescu), e legat de scandalurile de pe alte site-uri (clublitar), așadar, are o prezență activă în spațiul virtual. Poetul a colonizat, cu manifestările sale non-conformiste, nu doar spațiul public al Facultății de Litere sau al străzii, ci și spațiul public al Internetului. Sau, mai bine zis, după ce a epuizat locurile de „asediu” ale realității fizice, intransigentul a găsit noi teritorii de asaltare a spiritelor. Aceste noi teritorii ale minții sunt „stabilite”, fluid, ca frontiere electronice, în cyberspațiu.

Cel care a fondat fracturismul, împreună cu Dumitru Crudu, în 1998, scrie și acționează în mod voit anarhic. Probabil dacă scrii exclusiv de bine despre Marius Ianus, nu faci decât să îl jignești. El care se revolta, avangardist, darâmându-i pe optzeciști și pe post-moderniști, poate că se simte cel mai bine când este, la rândul lui, chestionat. Acesta pare a fi un prim indiciu că este momentul apariției unui alt Marius Ianus, din moment ce Marius Ianus-ii de până acum s-au așezat confortabil la un birou, în fața unui monitor LCD și zâmbesc complice, ca niște capitaliști ai progresului tehnologic. Semnele de cumintire și de aliniere ale poetului își cer reversul în artă, o artă „rea” care să critice „fracturile” sociopolitice ale existenței. Să ne amintim că poetul și-a făcut fulminanta apariție pe membrana literaturii ca un virus care afectează capitalismul carieristic sau afaceristic.

Se pare totuși că virusul Marius Ianus nu a fost devirusat, ci este, temporar, în carantină. Astfel, poetul își anunță un nou volum rebel, publicat la „Cartea Românească”, *Strumfii afară din fabrică!*, în care își propune să adune, pe lângă propriile poezii, comentariile insurgente de pe forumul clublitar.com, cele care au stârnit un scandal despre libertatea de expresie, cenzură și literatură. Cu siguranță, subiectul nu este încheiat și vor curge mulți pixeli, biți și cerneluri pe marginea dezbaterilor despre moderarea literaturii pe net, despre mișcarea anticenzură virtuală și despre încălcarea intimității, despre raportul dintre viață și poezie.

Deja site-urile literare sau listele s-au confruntat cu problemele (pro și contra) moderării, în sensul că multe voci afirmă că acestea nu trebuie să devină platforme de scandaluri și atacuri la persoană, ci, dimpotrivă, să aibă filtre, norme și reguli înspre câștigul valorii literare. Astfel, forumurile ar fi destinate libertății de exprimare, polemicilor și răfuielilor personale, pe când site-urile literare, cenaclurile on-line și blogurile colective au administratori și moderatori responsabili cu decurgerea postărilor în limitele bunului-simț. Problemele intervin în momentul în care aceștia din urmă își arogă dreptul de a șterge sau de a interzice postări pe baza unor criterii nonestetice, caz în care un membru al unui club sau cenaclu este cenzurat. Spațiul virtual nu este unul confortabil, în care te poți instala ca într-un fotoliu multimedia și savura entertainmentul. Dimpotrivă, odată situat fragil în el, te poți lovi de aceleași animozități și

prietenii literare care împânzesc lumea literară din spațiul realității fizice. Iată încă un argument pentru faptul ca teza „generației 2000” și a solidarității pică cu trâmbițe cu tot.

IMAGINI VIRTUALE. Blogul ca fractură (II)

În prima parte a acestui articol aminteam de „fractura” care s-a produs pe net în momentul în care Marius Ianus, Eugen Suman, Ruxandra Novac și Bogdan Perdivară au ieșit de pe clublitar.com, în urma unor discuții polemice despre regulamentul clubului, elită, cenzură, literatură și democrație. Marius Ianus a ajuns să fondeze, cu ajutorul lui Cezar Nicolescu, blogul hyperliteratura.reea.net, unde se găsește un link către „manifestul fracturist” (un fragment din revista *Vatra* în format pdf), o legătură către primele două numere ale revistei „fracturi” (2002), dar și un link către „postfața strumfilor”, adică „documentele” forumului cu dezbaterile de pe clublitar și cele două poeme „incriminatoare” ale strumfilor (<http://mariusianus.ifrance.com/comlit.html>).

Așadar, găsim materiale suficiente pe Internet pentru o privire asupra unei părți din literatura „generației” 2000, dar și asupra modului în care biografia, viața și realitatea sunt propuse a sta, în forma denudată, drept literatură. De la plachetele de versuri *Hârtie igienică* și *Ursul din container – un film cu mine* la poemele și comentariile virtuale ale „strumfilor”, „fractura” dintre biografie și poezie devine din ce în ce mai mică. Astfel, poetul scrie poeme incomode pentru colegii și prietenii de genera-

(continuare în pag. 22)

ție, trecând de la o inspirație beat (din volumul *Manifestul anarhist și alte fracturi*) la o contingentă biografică, se pare insuportabilă, pentru cei vizați. Dacă în primele volume fracturismul era modalitatea de a transforma scrisul în armă, poezia în invectivă social-politică și manierismul în stil coroziv, de data aceasta din fracturism pare a mai rămâne doar „fractura”. Adică un conținut social-politic și ideologic îmblânzit, cu toate că sinceritatea și agresivitatea sunt în continuare îndreptate împotriva minciunii deopotrivă sociale și literare.

În timp ce primele poeme publicate se ridicau împotriva culturalizării cotidianului, împotriva elitismului și a academismului în poezie, dar și împotriva capitalismului materialist, poemele „strumfiilor” par a fi autoreflexive în privința propriei generații de creație.

Poetul-ideolog care s-a străduit să închege o grupare, și a și reușit până la un punct, își îndreaptă acum armele poetice împotriva colegilor. Dacă una dintre credințele poetului este că literatura schimbă într-adevăr lumea (o utopie care poate uimi la acest demolator de ideologii, mituri și clișee), cum mărturisește într-un interviu, atunci, de data aceasta, vrea Marius Ianus sa-i schimbe pe „douămiiști”? Vrea neoavangardistul să-și asume până la capăt rolul de guru, mai ales că, tot datorită influenței beatnicilor, s-a situat de multe ori pe baricada acționismului spiritualist? Chiar dacă o evoluție se poate urmări în poemele și ideologiile lui, Marius Ianus a rămas consecvent cu ideea populismului și cu imanența activistă. Dacă revista „fracturi” nu mai apare, dacă fracturismul și-a liniștit apele, „fracturile” din societate și din literatură par în continuare să-l obsedeze pe Ianus.

De la negația violentă și înjurătură publică, liderul turbulent al generației își construiește o nouă imagine, cea a unui blogger care postează poezii (<http://yanush.wordpress.com>).

Lucia Simona DINESCU

RoBlogFest

RoBlogFest este o inițiativă a lui Dragoș Novac ce datează din anul 2006. Scopul RoBlogFest este coagularea comunității blogger-ilor din România în cadrul unei competiții unice. Ediția din 2006 a fost considerată de mulți internați ca unul dintre cele mai importante evenimente ale anului în ceea ce privește blogging-ul în particular sau comunitatea de Internet din România în general.

RoBlogFest a fost gândit ca un concurs popular ce include toate blog-urile liber nominalizate de către orice utilizator de Internet. Evident, condiția sine qua non a oricărui participant este să aibă un blog care să fie actualizat regulat (cel puțin o dată pe săptămână). Pot participa orice fel de blog-uri – fie ele bazate pe text, audio sau video. O altă condiție importantă este ca orice blog înscris să aibă conținut original – ca atare pot fi descalificate blog-uri cu conținut copiat din alte locuri – inclusiv cele care fac traduceri.

- *Secțiunile competiției*

Perioada de nominalizări. În principiu, aceasta durează două săptămâni, timp în care oricine poate să propună un blog sau poate să-și propună propriul jurnal. O singură nominalizare este suficientă pentru ca acel blog să fie luat în considerare pentru etapa de votare.

Perioada de votare. După închiderea sesiunii de nominalizări, blog-urile propuse se vor centraliza pe fiecare categorie în parte și oricine va putea vota pentru ele. Pentru reducerea posibilităților de fraudare fiecare vot se va baza pe o cheie unică de control asociată unei adrese de e-mail valide. După închiderea etapei de votare rezultatele vor fi făcute publice și vor fi premiați câștigătorii în cadrul unei ceremonii festive.

- *Descriere a categoriilor de concurs*

General

Cel mai bun blog (crema frate!)
– orice blog este eligibil; Cel mai in-

formativ blog (cel mai de unde afli)
– blog-urile ce prezintă informații de interes general; Cel mai bun blog personal („cel mai al meu”) – orice blog despre viața personală; Cel mai bun blog colectiv („cel mai al nostru”) – orice blog cu cel puțin doi autori; Cel mai bun design de blog (cel mai arătos) – orice blog este eligibil; Cel mai bun blog nou (cel mai care vine din urmă) – orice blog apărut în ultimele 12 luni; Cel mai bun blog scris de cineva sub 18 ani („cel mai din aia mici”) – orice blog scris de cineva sub 18 ani; Cel mai bun post de blog – orice articol scris pe un blog este eligibil.

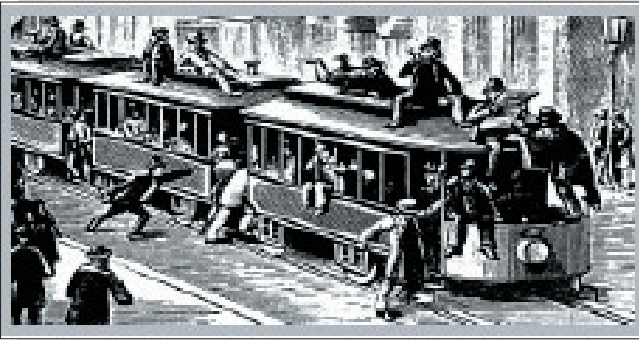
Specialist

Cel mai bun foto blog (cel mai care ne-ncită ochiu) – orice blog al cuiva care publică fotografii proprii; Cel mai bun blog de cultură (cel mai care ne gâdilă neuronu) – orice blog ce publică articole despre artă sau cultură; Cel mai bun blog de divertisment (cel mai la care ne simțim bine) – orice blog de divertisment (pot fi incluse atât blog-uri umoristice, cât și cele cu review-uri de muzică, filme, sport etc.); Cel mai bun blog de tehnologie (cel mai web 2.0 sau p-acolo) – orice blog scris pe teme de tehnologie; Cel mai bun blog de media („cel mai de care pe care”) – orice blog ce conține articole despre industria media; Cel mai bun blog de afaceri („cel mai de bani”) – orice blog ce conține articole despre afaceri, economie etc.; Cel mai bun blog de companie („cel mai de PR”) – orice blog ce reprezintă oficial o companie. Personalitatea românească cea mai așteptată să-și facă blog – orice român persoană publică.

- *Voturi și finala.* După data de 15 februarie se pot vota blog-urile înscrise în concurs, urmând ca pe 2 martie să fie anunțați câștigătorii. Vom reveni peste câteva săptămâni în revista *Observator cultural* pentru a anunța câștigătorii RoBlogFest.

Ovidiu DRAGHIA

Despre prăbușirea Americii

Nimic nu e mai spectaculos în istorie decât căderea unui imperiu. Cum bine subliniază istoricii, căderea imperiilor nu a însemnat, neapărat, un recul civilizațional și, aproape niciodată, nu a produs catastrofe istorice, dar, fără îndoială, reprezintă momente grandioase, în care piscurile și adâncurile naturii umane ies la rampă cu pregnanță unică. Intelectualii simt, în general, un fel de jubilație proaspătă și de satisfacție pseudomorală comentând prăbușirea imperiilor. Este, pe de altă parte, corect de menționat că în toate epocile există o minoritate conservatoare care deplânge dispariția unor imperii, mai ales a celor care s-au dovedit a fi ocazii extraordinare de inovație istorică. De asemenea, e foarte interesant de observat cum evoluează conștiința publică a națiunilor care au fost fondatoare de imperii. De pildă, britanicii, care aveau în primele decenii ale secolului al XX-lea cel mai întins imperiu din istorie, vorbesc emfatic despre imperiul lor chiar și acum, când nu îl mai au, în vreme ce americanii, națiunea despre care se spune că a dezvoltat un imperiu la finele aceluiași secol, nu sunt deloc mândri să admită că au fondat un imperiu.

Victoria culturală a stângii a impregnat definitiv cuvântul imperiu cu un miros leninist, incriminând imperialismul ca pe o crimă abominabilă a capitalismului. Americanii sunt prima națiune liberă care se rușinează să spună că are un imperiu și care aproape își cere scuze că a ajuns în poziție hegemonică. Totuși, America nu e hegemon, în sensul curat, de dicționar, al cuvântului, căci America, deși superputere, nu pare a conduce lumea. Lumea arată cu totul altfel decât vor americanii, asta e sigur, și prea multe planuri ale Americii eșuează în imediat, ca să se poată spune că America conduce lumea.

Situația din Irak și valul generalizat de antiamericanism care a cuprins lumea duce pe mulți la ideea că acest imperiu american se apropie de sfârșit. Se citează un lung șir de evenimente, precum creșterea economică a Chinei, extinderea și consolidarea Uniunii Europene, ofensiva islamică, înmulțirea puterilor nucleare (după ce anii '90 au fost de-a dreptul glorioși pentru dezarmarea nucleară), care toate par a duce la concluzia că SUA nu controlează, de fapt, mersul lumii, care, prin urmare, nu (mai) este o nemărginită posesiune americană. Sunt semne care spun că, deja, fără să ne dăm seama, am trecut din lumea unipolară dominată de America într-o lume multipolară și că eșecul militar american din Irak este cea mai bună dovadă că nici măcar mult clamata superioritate militară americană nu mai poate conferi Washingtonului poziția de incontestabil lider mondial.

Admit că trăim o vreme a contestării universale, dar nu cred că America este detronată din poziția sa de lider mondial și nici nu cred că acest fapt se va produce foarte curând.

Trebuie spus, de la bun început, că forța colosală a Americii e produsul libertății pe care această țară a știut să o creeze în interior. America există ca atare pentru că, de vreo două secole, a putut produce progresiv o cantitate de libertate nemaiîntâlnită în istorie. America este, din toate punctele de vedere, cea mai liberă țară a lumii. În clasamentele marilor instituții financiare, se arată că produsul intern brut al Statelor Unite este de trei ori mai mare decât al Japoniei, a doua clasată. Țările europene, toate 27 la un loc, unite în Uniunea Europeană, produc cu puțin mai mult decât SUA singure. În clasamentul bugetelor militare, SUA conduc detașat – ele cheltuie pentru scopuri militare mai mult decât suma cheltuită pentru aceleași scopuri de următoarele 12 țări clasate, în total. În plus, forța politică și culturală a Americii este, încă, cea mai mare din lume. Cred că o forță mai mare decât cea a Americii nu poate veni decât de la o entitate (stat, grup de state, uniune de state etc.) care poate produce o cantitate încă și mai mare de libertate pentru cetățenii săi și care, mai ales, este capabilă să producă un vis mai seducător pentru miliardele de oameni de pe planetă. America va sucomba în momentul în care miliarde de oameni vor înceta să o mai privească – așa cum fac acum – ca pe un model de urmat sau ca pe un vis spre care trebuie să se îndrepte. Mi-e imposibil să găsesc acum o asemenea țară în lume și am dificultăți să anticipez apariția unei asemenea entități, foarte curând. Rivalul cel mai apropiat este Uniunea Europeană, dar aici sunt încă multe de făcut, în primul rând pentru ca cetățeanul european să creadă în UE, așa cum crede cetățeanul american în SUA. Mai mult, cred că e de-a dreptul periculos să ne gândim la SUA ca la un imperiu căzut. În fond, în politică lucrăm cu convenții, cu concepte care au o relație profundă cu credințele noastre. Dacă vom continua să repetăm, purtați mai degrabă de wishful thinking, decât de argumente reale, că America nu mai este lider mondial și vom ajunge să și credem acest lucru, atunci vom concluziona că responsabilitatea SUA pentru securitatea globală nu mai e primordială. În această situație, apare ca o consecință firească o bună doză de izolaționism și de dezangajare a SUA și nu cred că acest fapt ar contribui la stabilitatea și pacea lumii. Dimpotrivă. O lume în care SUA nu ar mai fi implicată ca principală forță ci, doar, ca un competitor egal cu alte superputeri ar fi o lume mai rea, mai nedreaptă, așa cum a fost lumea războiului rece.

Sigur că SUA comit erori. Pe de altă parte, nu cred că există națiune în stare să admită, să se căiască și, aproape, să se autoflagezeze mai mult pentru erorile pe care le comite. Excepționalismul american nu este produsul gândirii americane, ci produsul opiniilor mai tuturor oamenilor din lume despre această țară, iar antiamericanismul masiv al timpurilor noastre nu este altceva decât dezamăgirea de conjunctură a multora că America nu se ridică la înălțimea propriului ideal, și nu negarea idealului în sine. Atâta timp cât America rămâne produsul idealurilor sale e greu de anticipat o cădere a ei. Și, în orice caz, e de nedorit.

Sever VOINESCU

Reluare din revista lui Andrei Pleșu „Dilema Veche”,
nr. 158, 16 februarie 2007

IBM a creat o „memorie revoluționară” – [IBM details memory advance for chips](#)

Compania belgiană Copiepress, deținătoarea drepturilor de editare pe teritoriul acestei țări a edițiilor seriale în limbile franceză și germană, a acționat-o în judecată pe firma GOOGLE. Curtea belgiană de justiție a examinat cazul în mod operativ. Jurații au ajuns la concluzia că din cauza „metodelor de activitate” ale GOOGLE-ului, editorii de periodice din Belgia pierd controlul asupra propriilor site-uri și asupra conținuturilor acestora, iar serviciul de știri al GOOGLE-ului vinde reclama din periodicele care apar în această țară, obținând dividende pe seama muncii și a investițiilor editorilor belgieni.

Curtea belgiană de justiție a obligat GOOGLE-ul să înlăture de pe site-ul său trimerile la articolele din periodicele belgiene, iar pe viitor să nu mai insereze asemenea informații. În caz contrar, conform deciziei judecătorești, firma GOOGLE va plăti penalizări în sumă de un milion de euro pe zi. - [Google News hit by Belgian ban](#)

Bill Gates a vizitat România

Șeful Microsoft a inaugurat un centru regional IT Microsoft și a lansat oficial în România Windows Vista. La evenimentul deschiderii centrului regional au participat numeroase personalități, între care premierul Călin Popescu Tăriceanu și președintele Traian Băsescu. De asemenea, Bill Gates a discutat despre extinderea Microsoft în România, măsurile pe care Guvernul trebuie să le aplice pentru o dezvoltare accelerată a economiei, despre posibilitățile de dezvoltare a domeniului IT la noi în țară, dar și despre visele celui mai bogat om din lume: renunțarea la conducerea Microsoft și implicarea în acțiuni de caritate dezvoltate de fundația sa. Referitor la situația României, Bill Gates recunoaște că „România are o contribuție din ce în ce mai mare în IT”.

Bill Gates modernizează bibliotecile ieșene

Deși nu a trecut mult timp de când a fost în România – unde a stat doar câteva ore – magnatul Bill Gates „revine” prin reprezentanții fundației care îi poartă numele. La Consiliul Județean Iași a fost primită vizita unei echipe de americani care a prezentat un proiect privind investiții în informatizarea bibliotecilor din județ. Americanii reprezintă firma „International Research & Exchanges Board” și Fundația „Bill & Melinda Gates” și doresc să aducă echipament modern de calcul în bibliotecile din mediul rural.

Sumele investite vor fi generoase

„Am primit acest proiect, care este bine-venit mai ales în mediul rural. Noi suntem, desigur, de acord cu dotarea cu calculatoare a bibliotecilor locale și astfel se vor putea face și legături Internet cu bibliotecile județene. Acum se va stabili numărul necesar de calculatoare și posibilitatea conectării acestora la Internet, iar noi am primit asigurări că sumele investite vor fi suficiente, Fundația „Bill & Melinda Gates” având resurse suficiente în acest sens. Fundația va oferi și un fond de carte virtuală pe suport CD sau accesibil pe Internet”, a declarat Lucian Flaiser, președintele Consiliului Județean Iași. Americanii fundației lui Bill Gates vor colabora și cu conducerea Bibliotecii Județene „Gheorghe Asachi”, una dintre cele mai mari biblioteci din Moldova. În județul Iași, dintre cele 85 de biblioteci rurale, doar 17 au acces la Internet, fiind posibile doar conexiuni wireless.

Cătălin Coca

Windows Vista este în România

Windows Vista a fost lansat săptămâna aceasta și în România. Noul sistem de operare va fi oferit, pentru moment, doar mediului de afaceri. Microsoft România a anunțat că variantele pentru utilizatorii casnici vor fi disponibile în mai puțin de două luni. „Acesta este cel mai important moment pentru Microsoft România din ultima decadă și un moment foarte important pentru industria locală de software. La nivel mondial, ne așteptăm ca peste 200 de milioane de utilizatori să folosească unul dintre noile produse, până la sfârșitul anului 2007, a declarat Ovidiu Artopolescu, director Microsoft România, în cursul unei conferințe de presă prilejuite de lansarea noului sistem Windows Vista.

De asemenea, a fost lansată și versiunea 2007 a pachetului Microsoft Office. Microsoft, cel mai mare producător de software la nivel global, intenționează să lanseze Vista pentru clienții de retail pe 30 ianuarie 2007, la un preț cuprins între 200 și 400 de dolari, informează Mediafax.

Ovidiu DRAGHIA

Un material mai amplu despre Windows Vista va fi publicat în numărul din aprilie al "GB".

Revoluție în lumea computerilor

Firma Guger Technologies din Germania a creat un sistem de dirijare a computerului cu ajutorul semnalelor emise de creierul uman. El se pretează nu numai la PC-uri, ci și la celelalte modele de computere. Funcționarea sistemului se bazează pe "citirea" electrocefalogramelor cu ajutorul electrozilor, pe amplificarea semnalelor și pe interpretarea acestora. Este elaborată și o variantă de implantare în organismul uman (locul implantului

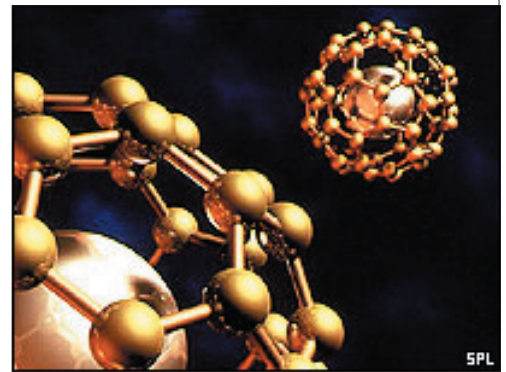
încă nu e stabilit definitiv) a unui mecanism de citire a semnalelor hipotalamusului. Astfel, omul va putea utiliza computerul "cu gândul", adică prin decizii, comenzi, întrebări etc. formulate în minte. Tastatura, șoricelul devin inutile, la fel cum își vor pierde actualitatea, chiar rostul alfabetizarea și școlarizarea utilizatorilor de computere în formă și în conținutul lor actuale, iar în consecință accesul la noile tehnologii va deveni simplu (natural) și cu adevărat general. <http://www.gizmag.com/go/6971>

Cognoscere

Invenție care duce la dezvoltarea nanotehnologiilor

O nouă invenție pare să ajute dezvoltarea și mai rapidă a nanotehnologiilor. O echipă de cercetători japonezi a inventat un model de nanotuburi care transformă lumina în electricitate.

Alimentarea cu energie electrică este una dintre marile probleme din domeniul nanotehnologiilor, pentru că dispozitivele cu dimensiuni foarte mici au nevoie de surse de energie pe măsură. Ei bine, se pare că această problemă și-a găsit rezolvarea. Și asta pentru că o echipă de cercetători de la Universitatea din Tokyo a realizat niște nanotuburi care au capacitatea de a transforma lumina în electricitate. Nanotuburile sunt asemănătoare unor fire care au dimensiuni deosebit de mici. Astfel, grosimea unui astfel de nanotub este de aproape un milion de ori mai mică decât un milimetru. Chiar dacă aceste nanotuburi au fost construite pe principiul panourilor solare, misiunea cercetătorilor a fost deosebit de grea. Și asta deoarece aceștia au trebuit să inventeze doi compuși chimici care să poată genera în mod eficient electricitate la contactul cu fluxurile de fotoni ale luminii solare. Autorii invenției au testat-o deja cu succes. Ei declară însă că mai au nevoie de timp pentru a îmbunătăți nanotuburile generatoare de electricitate, astfel încât acestea să poată fi utilizate cu succes de către diferitele dispozitive și mașini de aceleași dimensiuni. Iar aplicațiile acestei invenții sunt deosebite. Aceste nanotuburi ar putea deveni sursa de energie pentru numeroase microdispozitive și nanoroboți. Cum nanotuburile generatoare de energie sunt asemănătoare antenelor folosite de către unele bacterii în procesul de fotosinteză, cercetătorii speră ca, într-un viitor mai îndepărtat, să poată conecta aceste organisme pentru a crea dispozitive bionice.

Jumătate din limbi vorbite pe planetă sunt pe cale să dispară

La o întrunire a Asociației Savanților Americani s-a făcut auzită opinia că dispariția unor limbi vorbite pe Pământ poate dăuna încercărilor de conservare a biodiversității.

Peste jumătate din cele 7 mii de limbi vorbite pe planetă sunt pe cale să dispară până la sfârșitul acestui secol, iar specialiștii consideră că dispariția lor poate avea consecințe asupra cunoașterii speciilor de animale și plante.

Lingviștii spun că astăzi mai sunt în viață ultimii vorbitori ai peste jumătate din limbile de pe glob. Dar că odată cu moartea acestora și limbile respective vor fi pierdute. Și odată cu ele ar putea dispărea și informații importante despre animale sau plante așa cum erau ele transmise pe cale orală în limbile respective.

Cercetătorii spun că 80 de procente din speciile vizibile cu ochiul liber nu au fost clasificate încă după criteriile științifice occidentale. Doctor David Harrison de la colegiul Swarthmore spune că majoritatea informațiilor pe care oamenii le au despre ecosisteme sunt păstrate și transmise doar pe cale orală și că păstrarea limbilor poate ajuta și la păstrarea unor specii. „Este evident că știind mai multe despre specii și ecosisteme le și putem proteja mai bine. Acesta este argumentul meu”, spune doctor Harrison. „Acesta este argumentul meu, iar știința occidentală are mari goluri. Știm mult mai puțin decât credem că știm și subapreciem cunoștințele științifice acumulate în culturile tradiționale”, spune doctor Harrison. El consideră că limbile indigene conțin concepte științifice complicate. Și dă drept exemplu un trib din Canada care nu are cuvinte separate pentru somon și păstrăv, considerându-le aceeași specie. Iar teste genetice recente au confirmat această informație.

În ce condiții a apărut viața pe Pământ?

În ce condiții au apărut primele forme complexe de viață de pe Pământ? Geologii au presupus timp de mulți ani că dezvoltarea formelor complexe de viață a avut loc doar după ce în apele oceanelor concentrațiile de oxigen au ajuns la o valoare suficient de mare.

Au trecut mai bine de trei miliarde până la explozia formelor de viață complexe în mări și oceane.

Dar nimeni nu a știut cu precizie când s-a întâmplat acest lucru și, mai ales, care a fost nivelul de oxigen care a permis dezvoltarea explozivă a vieții. Recent un studiu a oferit răspunsuri acestor întrebări. Dacă primele urme primitive de viață au apărut pe Terra acum aproape 4

miliarde de ani, au trecut mai bine de trei miliarde de ani până la explozia formelor complexe de viață în mări și oceane, care a avut loc acum aproape 600 de milioane de ani. *Ce a cauzat această dezvoltare explozivă a vieții?* Și, mai ales, de ce nu a avut loc mai devreme? Cercetătorii au fost unanim de acord că formele complexe de viață nu s-ar fi putut dezvolta în absența unor concentrații suficient de mari de oxigen. Iar oxigenul liber, apărut pe planetă acum aproape 2 miliarde și jumătate de ani, s-a găsit timp îndelungat în cantități mult prea mici. Au fost necesare 2 miliarde de ani pentru ca unele genuri de bacterii și alge primitive să producă suficient oxigen. Două articole publicate recent în *Science* și *Nature* prezintă rezultatele unor analize sistematice efectuate pe roci vechi de aproape 600 de milioane de ani. Analizele au identificat indicii ale prezenței oxigenului în apele oceanelor, precum tipul și concentrația compușilor de fier. Rezultatele studiilor arată că, acum aproape 600 de milioane de ani, la finele unei importante glaciațiuni, apa provenită din topirea ghețurilor, bogată în substanțe minerale, a hrănit bacteriile existente în oceane. Acest fapt a dus la dezvoltarea masivă a bacteriilor, care, pe parcursul a încă aproape 50 de milioane de ani, au produs o cantitate suficientă de oxigen care să permită dezvoltarea formelor complexe de viață. Cercetătorii au determinat și acest nivel critic al oxigenului, care era de aproximativ 15 la sută din cel actual.

Divertis.net

Internetul ca sală de lectură

Am încheiat anul 2006 cu o invitație la lectura neconvențională. Editura LiterNet a publicat de curând două noi volume: un scenariu, *America*, semnat de Florin Șerban, și un album de fotografii, însoțite de scurte comentarii, *Chipuri de viață monahală*, realizat de Dragoș Lumpan. Cărțile pot fi descărcate gratuit de pe site-ul LiterNet. Editurile Polirom și Nemira oferă la rândul lor cărți electronice ce pot fi citite gratuit.

În luna mai 2006, LiterNet-ul anunța că s-au desemnat finaliștii Concursului Național de Scenarii HBO, organizat de către HBO România în colaborare cu APFR, organizatorul TIFF (Festival Internațional de Film din Transilvania). Scenariile finaliste vor fi publicate, cu acordul autorilor, pe LiterNet. Iată al doilea din cele cinci scenarii finaliste pe care le va publica redacția LiterNet.

- America, adică țara tuturor posibilităților, râvnita destinație a lui Anton,

un tânăr cu educație universitară, a căruia ultimă speranță la o viață decentă a rămas emigrarea ilegală. Anton renunță la țara României, la relația cu Angela și la prietenii și alege compania unui container rece și lipsit de lumină, dar care promite strălucirea Americii. Din nefericire pentru protagonistul aventurii, dar spre bucuria cititorilor scenariului și/sau a spectatorilor posibilei viitoare pelicule, care primesc o memorabilă lecție despre destin, decădere umană și chiar involuție, Florin Șerban, autorul scenariului *America*, pregătește un nesfârșit joc al aparențelor, al oglinzilor și al alternanței între real și imaginar. Odissea lui Anton nu împrumută sirene, ciclopi mănăcători de oameni sau nimfe ademenitoare, dar toți demonii sunt prezenți acolo, în sufletul și spiritul celui autocondamnat la anihilarea simțurilor. Odată cu îndepărtarea de locurile natale, lumina se stinge brusc și eroul pierde contactul vizual, pătrunzând adânc în inima întunericului; apropierea de America e însoțită de o tăcere mormântală – contactul auditiv cu cei din exteriorul containerului se metamorfozează încet în ecourile unei

sexualități primare pentru a dispărea, mai târziu, cu totul; lipsit de posibilitatea unei atingeri umane, simțul tactil al lui Anton se atrofiază devenind o amintire; ultimele două redute, gustul și mirosul, ajung să se dueleze pentru supremația în bruma de spirit ce i-a rămas fostului om și rezultatul îmbinării scatologice cu penitența. Redus la stadiul de sălbatic, Anton se agață de vise și de promisiunea eliberării... Cu toate acestea, deschiderea containerului nu mai poate aduce decât sfârșitul, poate previzibil, cu siguranță ironic, dar îndelung așteptat și chiar dorit. (recenzie de Andrei Crețulescu la volumul *America*, semnat de Florin Șerban).

Cine citește sau măcar răsfoiește scenariile filmelor lui Andrei Tarkovski observă fără reclusul că regizorul descria și consemna anticipat toate detaliile legate de filmări, dialoguri, replici, detalii tehnice. Meticulozitatea și acribia cu care Tarkovski își elabora filmele a devenit paradigmatică, scolastică aproape... Puțini maeștri ai imaginii din veacul trecut au atins o astfel de cotă. Este și foarte dificil să-i urmezi rețetarul. Căci asta impune o maximă

(continuare în pag. 27)

disciplină, o ascetică dăruire meseriei și vocației, o impecabilă cunoaștere a datelor și instrumentelor genului de artă abordat. Mai e nevoie și de o chemare pentru ceea ce faci. Procesul de profesionalizare este actualmente într-o mare derută, e avariat de amatorism, superficialitate, fast-thinking, ironie globalizată. De aceea nu poți să nu te bucuri și să nu jubilezi (discret și cu măsură!) când întâlnești tipi pentru care vocația se plămădește în lucruri și izbânzi veritabile, autentice, îndelung chibzuite, drept socotite.

Un astfel de tip este artistul vizual Dragoș Lumpan. Un fotograf cu studii de artă și teologie a făcut, în timp, ca prezența sa în mediul artistic să devină și să fie una inconfundabilă și întotdeauna tonică. Acum a pregătit un album cu fotografii cu chipurile (în sens fiziognomic, ipostatic și comportamental) al monahilor de la Sihăstria Putnei. Șirul bogat și divers de fotografii color și alb-negru, realizat de artist în timpul ultimelor săptămâni ale Postului Mare și în Săptămâna Luminată din

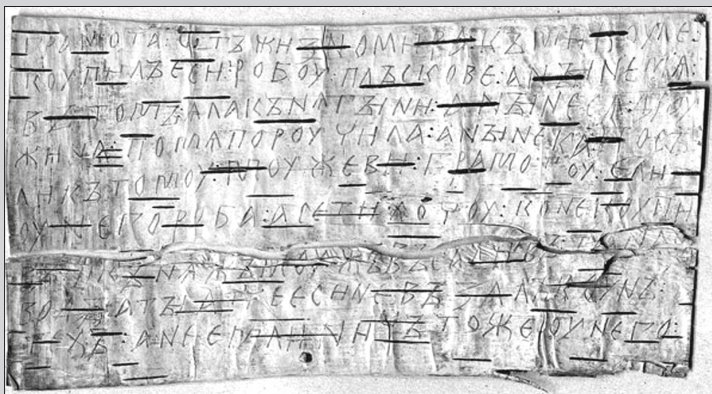
anul 2006, arată multitudinea și luminozitatea vieții călugărești, în răspăr cu imaginea posacă și monotonă pe care o avem noi, mirenii, despre ea... Poate chiar cele mai expresive fotografii sunt arătate anume în alb-negru, căci ceea ce incifrează fotografia monocromă este lipsit de „adaosuri”, „anexe”, „înfloriri”, „efecte”. E viață nudă, directă, neformalizată, e chiar trăirea în act. Spre delectarea sufletească și a ochilor nelenevoși, albumul este un document autentic al acestei vieți întru Hristos, trăire din care dispar glosele, addenda, digresiunile lirice, proza cea largă – este „cronica” abruptă (căci e mereu incompletă) a „căii celei strămte” a urcării la ceruri, a acelor care și-au asumat prin jertfă acest drum, cu toate urcușurile și prăbușirile. Dragoș Lumpan a încercat să ne „ilustreze” acest parcurs anevoios, dar însoțit mereu de lumină, lacrimi și speranță. (recenzie de Vladimir Bulat la volumul *Chipuri de viață monahală*, de Dragoș Lumpan) Cărțile pot fi descărcate gratuit la <http://editura.liternet.ro>

Pe site-ul Editurii Nemira se află câteva cărți electronice. Ele pot fi parcurse exclusiv on-line; printre acestea se numără și un *Dicționar SF*. Prima lucrare exhaustivă de acest gen publicată în România, conținând aproape toate persoanele implicate direct în SF-ul românesc de după 1990: scriitori, artiști plastici, animatori, muzicieni, reprezentanți mass-media etc. Alături de aceștia, au fost incluse și douăzeci de articole tematice, alcătuind un lexicon al preocupărilor SF-ului autohton (www.nemira.ro)

Editura Polirom are de asemenea o bibliotecă virtuală. De aici (www.polirom.ro/biblioteca.gci) pot fi descărcate gratuit mai multe cărți, printre care: *Masca de fier* de Mircea Mihăieș, *Copacul din câmpie* de Gelu Ionescu, *Formarea legendelor* de Arnold Van Gennep, *Europa Centrală. Nevroze, dileme, utopii* – Adriana Babeti, Cornel Ungureanu (coordonatori) ș.a.

Ovidiu DRAGHIA
după „Observator cultural”,
nr. 352-353, 2006

Colecția completă de acte rusești străvechi datate cu sec.XI-XV, scrise pe coajă de mesteacăn, a devenit accesibilă în Internet. Baza colecției o constituie documentele descoperite în timpul săpăturilor arheologice din Novgorodul cel Mare. Pe site sunt prezentate imaginile numerice ale acestor acte, textele înscrise pe coaja de mesteacăn și traducerea lor în limba rusă modernă, împreună cu istoria descoperirii acestor rarități, care au fost luate sub ocrotirea UNESCO.

ВЪНЪН ОМН ПРЪ: КЪ МН КЪ ОУЛЪ:
 О Б ОУ: ПЛЪСКОВЕ: АНЪТНЕМА:
 КЪНА ГЪНН: АНЪТНЕСАРОУ
 ТОРОУ ЧНЛА: АНЪТНЕСАРОУ
 РОУ ЖЕВН: ГРАМО: Т ОУ: ЕЛН
 А: А СЕТН Х О У ОУ: КОНЕ КЪ ОУТН
 БЪ: Н КЪ НА ЖЪМОУ ЖЪВЪСАДН ВЪ: ТАНАСЪ
 БО: АЪ: АТЪ АТЪ ЕЕСНЪ ВЪ: АЛЪК ОУНЪ:
 ТЪХЪ: АНЪЕМЛЪНН ЧЪ ТЪЖЕ ОУНЕТЪ:

0 1 2 3 4 5 cm

№ 109

Site-ul a fost creat în cadrul proiectului Birchbark Literacy from Medieval Rus: „Contents and Contexts”, finanțat de The International Association for the Promotion of Co-operation with Scientists from the New Independent States of the Former Soviet Union. Îl puteți vizita pe adresa <http://gramoty.ru/>

GAZETA bibliotecarului

Ianuarie-Februarie-
Martie 2007Redactor-șef:
Alexe RăuSecretariat: Elena Turuta,
Ecaterina DmitricProcesare computerizată:
Maria GriniucAdresa redacției:
str. 31 August 1989, 78 A
MD 2012Chișinău, Moldova
tel/fax 22 14 75
23 80 04
24 04 43

e-mail: gazetabib@yahoo.com

Alte adrese ce conțin informații
din lumea bibliotecară:www.bnrm.mdwww.hasdeu.mdwww.ase.mdwww.pll.mdwww.ulim.md/librarywww.usm.md/bcu/istorie.phpwww.library.utm.md<http://mtc-or.md><http://moldova.cc/bibung><http://cid.from.md>www.sbm.dnt.mdwww.youth.md/library.phpwww.soros.md

Primarul Moscovei vrea cluburi de lectură în loc de cazinouri

Iuri Lujkov, primarul Moscovei, a propus înlocuirea celor 2.000 de cazinouri pe care le numără capitala rusă cu biblioteci sau cluburi de lectură, a indicat site-ul oficial al primăriei. În cadrul unei reuniuni a consiliului municipal, Lujkov a afirmat: „La Moscova, circa 2.000 de cazinouri și-au deschis porțile, iar noi suntem pe cale să le închidem. În locul acestor săli de joc vom deschide centre de lectură”. Primarul nu a precizat dacă va fi vorba de cluburi de lectură, biblioteci sau cafenele literare. La 15 ani de la destrămarea URSS, care se prezenta drept „țara cu cei mai mulți cititori de cărți din lume”, aproape 40% dintre moscoviți nu citesc cărți, iar 50% nu le cumpără, a explicat Vladimir Zamuruev, un responsabil al primăriei.

În Rusia, există o librărie la 60.000 de locuitori, spre deosebire, de exemplu, de Germania, unde există o librărie la 10.000 de locuitori, a indicat *Knijnii Biznes*, o revistă specializată în cărți. La sfârșitul lunii decembrie, parlamentul rus a adoptat un proiect de lege care înăsprește legile pentru cazinouri începând cu iulie 2007 și interzice toate jocurile de noroc în patru regiuni ale țării începând cu iulie 2009.

Ziare.com

Începând cu 1 martie 2007, Muzeul Național de Artă al României și-a lansat oficial pe internet site-ul accesibil pentru public la adresa www.mnar.arts.ro.

Realizat în colaborare cu Institutul pentru Tehnică de Calcul, site-ul oferă publicului informații variate despre galeriile și colecțiile muzeului, despre expozițiile temporare organizate de muzeu, programele pentru public, precum și despre cele trei muzee-satelit: Muzeul Colecțiilor de Artă, Muzeul „Theodor Pallady” și Muzeul „K.H. Zambaccian”.

Secțiunea „Expoziții temporare” cuprinde informații atât despre expozițiile în curs, cât și despre cele organizate și găzduite de Muzeul Național de Artă al României în perioada 2005-2007.

Accesând „Galerii”, utilizatorul poate afla informații despre cele două galerii permanente - Galeria de Artă Europeană și Galeria Națională, cu cele două secțiuni ale sale: Galeria de Artă Veche Românească și Galeria de Artă Românească Modernă. Prezentarea galeriilor este însoțită de o selecție de imagini reprezentative, grupate în funcție de școlile artistice cărora le aparțin, în cazul Galeriei de Artă Europeană; în funcție de tehnică și suport, în cazul Galeriei de Artă Veche Românească sau cronologic, în cazul Galeriei de Artă Românească Modernă. Pentru Galeria de Artă Veche Românească și Galeria de Artă Românească Modernă se poate efectua turul galeriilor ce cuprinde toate sălile de expunere.

Secțiunea „Colecții” conține prezentări ale colecțiilor din patrimoniul Cabinetului de desene și gravuri, al secției de arte decorative și al Secției de artă orientală, care deocamdată nu beneficiază de spații de expunere permanentă, fiind accesibile publicului doar în cadrul expozițiilor temporare.

Cele trei muzee-satelit ale MNAR - Muzeul Colecțiilor de Artă, Muzeul „Theodor Pallady” și Muzeul „K.H. Zambaccian” - beneficiază de prezentări însoțite de imagini într-o secțiune specială.

Din rubrica „Educație” utilizatorul poate afla informații complete despre tipurile de programe educative organizate de muzeu - programe pentru școli și grădinițe, programe pentru familii sau programe pentru adulți „Un ceas pentru artă” și „Rendez-vous cultural” - precum și calendarul acestor manifestări pe luna în curs.

Site-ul este accesibil deocamdată numai în limba română, urmând ca variantele în limbile engleză și franceză să fie lansate în curând.

Agora News

Necrolog

Redacția *Gazetei Bibliotecarului* și colectivul BNRM își exprimă sincerele sale condoleanțe secretarei de redacție și specialistului principal dnei Ecaterina Dmitric în legătură cu stingerea din viață a tatălui ei, Andrei Toma. Dumnezeu să-l odihnească în pace.